

GLAS

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Nepozabno srečanje z Oldhamom

IZ RAZGOVORA S PREDSEDNIKOM OBLO KRANJ JOZETOM MIHELICEM

Pred kratkim smo poročali o razstavi, s katero se je Kranj predstavil angleškemu mestu Oldhamu. Slovesni otvoritvi, ki je bila 8. marca v oldhamski umetniški galeriji, je kot predstavnik Kranja prisostvoval predsednik Občinskega ljudskega odbora Kranj Jože Mihelič. Ob vrnitvi je posredoval vrsto zanimivih vtisov in zapazanj, ki jih je zabeležil med svojim bivanjem v tem prijateljskem mestu.

»S to razstavo se je posrečilo uresničiti del skupnih naporov Oldhama in našega mesta, ki si že od lanskega poletja prizadevata navezati pristrone in prijateljske stike. Želja obeh mest pa je, da bi se ti stiki v prihodnje še bolj okrepiili. Zato je na programu podobna razstava, le s to razliko,

čeprav ju loči tolikšna razdalja, ne bo težko pogledati.«

»Kakšni so bili vtisi, ki jih je naša razstava posredovala prebivalcem Oldhama?«

»Vsekakor razveseljivi. Razstavno gradivo je nudilo smotrno zgodovinski, politični, kulturni in gospodarski prežet Kranja skozi

Londonu. Razstavo si je v 8 dneh ogledalo preko 13.000 obiskovalcev, med temi šole, sindikati in drugi. Presenetila je tudi neverjetna pozornost, s katero je tamkajšnji tisk spremljal razstavo od otvoritve do zaključka. Napak bi bilo, če ne bi omenil velike pozornosti in ljubeznivosti, ki so nam jo na vsakem koraku izkazovali predstavniki in prebivalci Oldhama. Prijateljski odnos in ne nazadnje dolga vrsta zanimivosti, ki smo si jih ogledali, je naredilo naše bivanje v sicer

(Nadaljevanje na 2. str.)

Proizvajalci in upravljanje podjetij

Pretekli petek in sobota je bilo v Mariboru posvetovanje Zveze ekonomistov Slovenije. Kot osnova za nadaljnjo razpravo so služili trije referati, izmed katerih je enega pripravil tudi Mitja Kamušič, direktor kranjskega Zavoda za izobraževanje kadrov in proučevanje organizacije dela. Njegov referat se je nanašal na sodelovanje proizvajalcev pri upravljanju podjetij, ostala dva referata pa sta obravnavala podjetje v sedanjih pogojih gospodarstva in aktualne probleme gospodarskega sistema glede odnosov med podjetji in družbo. Mariborsko posvetovanje je tako načelo in obravnavalo številne probleme, ki se danes pojavljajo v našem gospodarstvu. Razprava na omenjenem posvetovanju slovenskih ekonomistov je bila enotna tudi v tem, da se je treba pri proizvodnji in gospodarjenju čimbolj posluževati znanstvenih izsledkov.

V svojem referatu o sodelovanju proizvajalcev pri upravljanju podjetij se je tovariš Mitja Kamušič dotaknil predvsem organizacijskih oblik in metod delavskega samoupravljanja. V uvodu trdi, da delavsko samoupravljanje predstavlja danes vogelni kamen jugoslovanskega socialističnega družbenega sistema. Nadalje tudi navaja, da se je v zadnjih letih porušilo ravnotežje delavskega in administrativnega upravljanja. Glavni vzrok za to je ekonomsko osamosvajanje in s tem zelo povečana samostojnost podjetij. Neposredno vmešavanje državnih organov v zadeve gospodarskih organizacij odmirja. K temu sta nedvomno mnogi pripomogli novi ekonomski sistem in nova delitev dohodkov. Podjetje postaja tudi praktično celota in prav to zahteva tudi edinstven sistem upravljanja. Različni predpisi so začeli razširjati pristojnosti organov DU. Med njimi naj omenimo samo do-

ločila zakona o delovnih razmerjih in o sprejemanju in o odpovedovanju delavcev.

Tovariš Kamušič se je v svojem referatu dotaknil tudi decentralizacije upravljanja. S popolno uveljavitvijo delavskega samoupravljanja vprašanje organizacije tega vprašanja še ni rešeno, temveč postaja sedaj še bolj pereče. Prav tako je v svojem referatu obravnaval tudi sodelovanje delavcev pri upravljanju na raznih stopnjah. Določene oblike delavskega samoupravljanja moramo ocenjevati tudi glede na njihov vpliv na gospodarjenje posameznega podjetja in ne samo s stališča, kako te oblike ustrezajo zamisljeni ozroma predstavljamo o socialističnih odnosih med ljudmi.

Mariborsko posvetovanje je tako nedvomno že glede na zanimive in aktualne referate doprineslo mnogo pozitivnih stališč, ki jih bo treba pri nadaljnjem delu upoštevati. P.

O PROBLEMIH KMETIJSTVA IN GOZDARSTVA

V pripravi na občinske plenum

Kranj, 27. marca - Na občinskem ljudskem odboru v Kranju je bilo danes ožje posvetovanje o nekaterih problemih kmetijstva in gozdarstva. Na posvetovanju so sodelovali predstavniki okrajnega ljudskega odbora, ObLO, predstavniki političnih organizacij okraja

in občine ter predstavniki ustreznih institucij in gospodarskih organizacij.

Podobno posvetovanje je bilo tudi večeraj v Radovljici. V četrtek 29. marca, bodo sklicali prav tako posvetovanje v Skofji Loki, medtem ko bodo v drugih občinah takšna posvetovanja na vrsti malo kasneje.

Gre v glavnem za priprave ozroma uresničevanje smernic, ki so bile izoblikovane na širšem okrajnem posvetovanju komunistov teh dejavnosti, na okrajnem plenumu in na drugih forumih. Vse te smernice skušajo zdaj pretresati v občinskih okvirih, toda bolj konkretno, bliže stvarnim potrebam in potrebam določenega kraja. Sedanja posvetovanja so le priprava za občinske plenum SZDL, na katerih bodo skupno s predstavniki okroma strokovnjaki teh dejavnosti skušali izoblikovati glavna stališča za načrtno usmerjanje kmetijstva in gozdarstva ter vzporednih predelovalnih dejavnosti.

K. M.

MILAN OGRIS novi predsednik ObLO Tržič

Tržič, 27. marca - Na današnji seji ObLO Tržič so odborniki razpravljali o poteku zborov volivcev v tej občini in o predlogih, ki so jih občani ob tej priložnosti dali občinskemu organu. Prav tako pa so veliki razpravljali o obrti in ugotovili, da je treba te dejavnosti zagotoviti jasnejšo perspektivo.

Hkrati je prišlo tudi do pomembne kadrovske spremembe. Dosedanji predsednik Lovro Cerar odhaja na drugo delovno mesto, za novega predsednika pa so odborniki izvolili znanega družbenega in političnega delavca MILANA OGRISA.

Lovro Cerar je bil eden izmed najstarejših predsednikov ObLO pri nas, saj je opravljal to funkcijo od aprila 1952 leta. Tako sta mu pretekli že več kot dve mandatsni dobi. Prevzel bo dolžnost direktorja v tamkajšnji Tovarni lepence.

Milana Ogrisa je po odhodu iz vojske 1947 leta vodila pot na ministrstvo za lahko industrijo in nato na glavno direkcijo kemične industrije. Po reorganizaciji teh organov pa je bil stalno v tovarni BPT, in sicer na odgovornih delovnih mestih. Hkrati pa so mu občani zaupali mnoge funkcije v občinskih in okrajnih organih, kakor tudi mesto poslanca v Ljudski skupščini. Zato so ga odborniki ObLO Tržič z vsem zaupanjem izvolili za novega predsednika.

Filmski sejem na Bledu

Ena največjih pomanjkljivosti Bleda je ta, da nima najboljših možnosti za razvoj turizma tudi izven poletne sezone. Tako so njegovi objekti razmeroma zelo slabo izkoriščeni. Zato so razumljiva prizadevanja blejskih turističnih delavcev, da bi poživili tudi zimsko sezono. Ker izkušnje potrjujejo, da se na vremenske pogoje ne gre zanašati, so bila prizadevanja usmerjena predvsem k iskanju takih prireditelj, ki bi v vsakem primeru zagotovila zadosten obisk. To so razni domači in mednarodni kongresi, seminarji, posvetovanja, festivali in podobno.

V okviru teh prizadevanj se je porodila tudi zamisel o mednarodni filmski prireditvi na Bledu, ki bi jo pripravili v zimskih mesecih. Ob iskanih najprimernejše oblike filmske prireditve, je bil izdelan tudi predlog za zimski filmski sejem, ki je bil zaradi mnogih tehničnih utemeljitev sprejet. Vendar ni izključeno, da ne bi filmski sejem kdaj v prihodnje prerastel v mednarodni filmski festival. Na filmskem festivalu bodo predvajali premiere domačih in tujih filmov.

Zamisel o mednarodnem filmskem sejmu je nalezela na ugoden odmev pri občinskih, okrajnih in republiških forumih. Tako je bil pred kratkim že ustanovljen zaved »MEDNARODNI FILMSKI SEJEM«, ki bo pripravil vse potrebno za nemoteno odvijanje nakupa in prodaje filmov med tujimi proizvajalci in domačimi kupci ter med domačimi kupci in domačimi proizvajalci. Obenem bo skrbel za propagando filmskega sejma in za ostale organizacijske stvari, ki jamčijo za uspeh take prireditve. - M. S.



Predsednik ObLO Kranj Jože Mihelič je pozdravil udeležence razstave mesta Kranja v angleškem mestu Oldhamu. Od leve proti desni: dr. Mitja Gorec, predstavnik Turistične zveze Slovenije in hkrati tokratni komentator razstave, predsednik ObLO Jože Mihelič in g. John Shyne, namestnik oldhamskega župana

da bo tokrat Oldham pripravil razstavo v Kranju. To bo v začetku avgusta, in sicer v okviru Gorenjskega sejma. Ti stiki pa naj bi v prihodnje ne ostajali v ozkem zaprtim krogu, ki ga tvorijo zgolj uradni predstavniki obeh mest, temveč naj bi zajeli tudi organe družbenega življenja - mladinske organizacije, sindikate, društva itd. Posebno skrb bi v prihodnje kazalo posvetiti izmenjavi študentov, mladinskih kolonij in umetniških razstav. - Obstoji tudi lepa priložnost za izmenjavo strokovnjakov predelovalne industrije in industrije tekstilnih strojev. Ti dve panogi sta namreč v Oldhamu zelo razviti in pomenita za nas še posebno zanimivo področje. Prepričan sem - temu v prid govorijo tudi vtisi s tokratnega obiska - da je led prebit in da v prihodnje prijateljskih vezi med obema mestoma,

stoletja do danes. Poudarek je bil na turizmu; ta pa je zajemal področje vse Gorenjske in še nekatero območje in druge letoviške kraje. Razstava je hkrati posredovala 9 barvnih dokumentarnih filmov, barvne diapozitive, ilustrirana pa je bila z narodno glasbo. Obiskovalcem razstave je bilo razdeljeno tudi 20 tisoč za to priložnost pripravljenih prospektov.

»Kaj bi lahko še pripisali kroniki o razstavi?«

»Ze sama otvoritev, kjer ni manjkalo značilnega in mikavnega otoškega ceremoniala, je pustila nepozabne vtise. Prisostvovalo ji je več kot 90 predstavnikov oldhamskega javnega, političnega in kulturnega življenja. - Seveda ni manjkalo reporterjev BBC in drugih novinarjev. Otvoritve se je udeležil tudi tiskovni ataše jugoslovanske ambasade v

Zakaj je potrebna pomoč obratom družbene prehrane

USPEHI SODELOVANJA MED OKRAJNIM ZAVODOM
ZA NAPREDEK GOSPODINSTVA IN
DIJASKIM DOMOM V KRANJU

Z vedno večjo gotovostjo lahko trdimo, da se naši ljudje vse bolj odločajo za usluge obratov družbene prehrane. Obenem pa ne moremo mimo druge ugotovitve: ti obrati so v dobri meri neprimerno urejeni, v njih je zaposlenih še precej nekvalificiranih kuharic in zato hrana v teh obratih na splošno ni povsem zadovoljiva.

V obnavljanje obstoječih obratov in v gradnjo novih bo potrebno investirati še precej denarja, marsikaj pa je mogoče izboljšati tudi brez posebnih stroškov - le z boljšo organizacijo dela v obratih in s posredovanjem potrebnega znanja zaposlenim.

Ko so odborniki ObLO na eni izmed zadnjih sej razpravljali o

naloga Okrajnega zavoda za napredek gospodinstva, so bili mnogi, da mora biti med njegovimi najvažnejšimi nalogami tudi strokovna pomoč pri urejanju problemov družbene prehrane. Ta pomoč zajema sodelovanje pri načrtovanju in opremljanju obratov, vzgojo kadra preko tečajev v zavodu in strokovno pomoč v obratih samih.

Zavod že vrsto let občasno pomaga obratom družbene prehrane pri premagovanju nekaterih težav (tudi občinska centra v Trzinu in na Jesenicah sodelujeta z obrati na svojih območjih), z nekaterimi pa ima sklenjene pogodbe za redno strokovno pomoč. Tako sodelovanje je za sedaj najbolje (Nadaljevanje na 2. strani)

Komna v zelenem pasu

Na območju Komne so bili več let lepši gozdovi dragocenega masca. Toda avstrijsko vojaštvo, ki se je tam zadrževalo dolgo časa med prvo svetovno vojno, je ta les uporabljal za kurjavo, gradnjo utrd in poslopij ter tako izčrpalo te gozdove. Ti zeleni pasovi masca si še danes niso opomogli in se v posameznih krajih vidijo le redki viharniki.

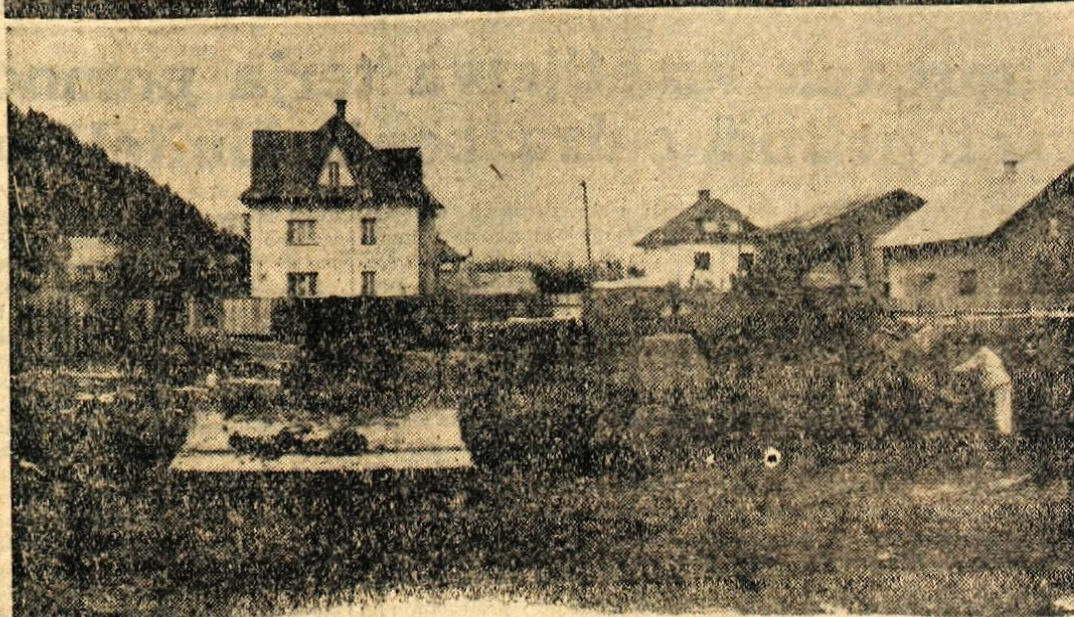
Zato predvidevajo, da bodo v prihodnjih letih začeli bolj načrtno pogozdovati tudi ta visokogorska območja. Letos je predvideno več sredstev za urejevanje gozdov v vsem ZGORNJEM POSAVJU.

Gozdno gospodarstvo Bled, ki za-

jema to območje, seveda brez pri-
vatnih gozdov, je letos določilo v
ta namen 80 milijonov dinarjev,
kar je dobrih 10 milijonov več kot
lani. Očistili in razredčili bodo
okroglo 950 ha gozdov in zasadili
nekaj deset tisoč sadik in podobno.
V tem programu pogozdovanja je
vključena tudi Komna in visoko-
gorski svet.

Tako je ondan povedal inž. Tonči Deankovič iz GG Bled, ki se že 10 let ukvarja z gojčenjem gozdov na tem območju. Po njegovem prepričanju pa bi se lahko še dosti več doseglo, če bi skrbeli in urejevali gozdove bolj načrtno in kompleksno ne glede na lastništvo.

TOKRAT V SLIKI • TOKRAT V SLIKI



Poleg naselja Tekstilindusa v Stražišču v Kranju so pred kratkim začeli z zemeljskimi deli za gradnjo novega poslopja. To bo samski dom, kjer bo našlo primerna bivališča 150 samskih oseb. V poslopju bo še kuhinja z obratom družbene prehrane, ki bo zmogel vsak dan do 200 obrokov. V novem poslopju bo dobilo prostore še otroško zavetišče, in sicer z zmogljivostjo od 40 do 60 predšolskih otrok. Za vetišče bo imelo tudi mlečno kuhinjo. Gradnja bo potekala takole: letos bodo poslopje spravili pod streho, prihodnje leto pa ga bodo do konca opremlili. Vseljivo bo v poletnih mesecih. Gradnja bo veljala okrog 141 milijonov dinarjev. Izvajalec gradbenih del je SGP Projekt, Kranj.

TE DNI PO SVETU

STANJE PRIPRAVLJENOSTI NA CIPRU

Uradno so sporočili, da so vse policijske sile na Cipru v stalni pripravljenosti. Stanje pripravljenosti so uvedli zaradi položaja po atentatu z bombami v dveh turških džamijah v grški četrti Nikozije. Na Cipru so prepričani, da »od takšnih dejanj ne moreta imeti nobene koristi niti grška niti turška skupnost«.

VSEMIRSKO SODELOVANJE

V Moskvi so izrazili upanje, da bodo sovjetsko-ameriški razgovori o sodelovanju obeh dežel na polju raziskovanja vesolja, ki so jih začeli v New Yorku pripeljali do sporazuma, ker imajo načrti obeh strani vrsto skupnih točk.

PREKINJENI RAZGOVORI V ZDA

Predsednik Sukarno je sklenil začasno prekiniti tajne holandsko-indonezijske razgovore o Zahodnem Iriranu, ki so jih imeli v bližini Washingtona. »Mi še vedno nismo zaprti vrač za razgovore, toda to je sedaj odvisno samo od Holandije. Zdaj čakamo na nove pobude Nizozemcev. Če so Nizozemci pripravljeni razgovarjati se, razgovore lahko nadaljujemo,« je izjavil indonezijski general Jani po sestanku s Sukarnom.

SKRAJSANJE VOJASKEGA ROKA

Po sporočilu obrambnega ministrstva bodo vojaški rok v francoski armadi skrajšali do konca letošnjega leta na dve leti, prihodnje leto pa na 18 mesecev. Vojaki rok v Franciji je do sedaj trajal 27 mesecev.

Zakaj je potrebna pomoč obratom družbene prehrane

(Nadaljevanje s 1. strani)

vpeljana med Zavodom in Dijaškim domom v Kranju. Gospodinjstva učitelja iz tega zavoda trikrat tedensko po več ur pomagajo pri organizaciji dela v kuhinji, pri sestavi jedilnikov, pri tehnološkem postopku pripravljanja hrane, pri organizaciji dela v pralnici in pri ostalih gospodinskih opravilih, ki morajo biti v tako veliki družini, kot je Dijaški dom, še posebno dobro organizirani.

Upravniki Dijaškega doma Franjo Klotnik je v razgovoru po-

Nepozabno srečanje z Oldhamom

(Nadaljevanje s 1. strani)

hladnem otoškem podnebnju zelo prijetno. In zdaj še nekaj besed o obrobni dogodkih. Ogleдали smo si gimnazijo, strokovno šolo, stanovanjsko izgradnjo, podjetja javnega prometa, prehranbeno industrijo in še marsikaj zanimivega. Omogočili so tudi vpogled v sistem delovanja oblasti in sodstva. V zvezi s tem smo spremljali celo kazensko obravnavo na sodišču. Vsekakor pa yseh vtisov, ki so se v tako kratkem času nagrmadili, ne bi mogel ponoviti v nekaj stavkih.

»Avgusta se bo Oldham predstavil Kranju. Kakšna je vsebinska zasnova njihove razstave?»

»Na kratko. Vsebinska zasnova je zelo zanimiva, predvsem pa izvirna. Z razstavnim gradivom bodo prikazali delavniki angleške družine — vsa opravila, ki jih opravijo oče, mati in otroci od jutra do večera. Zaradi nekaterih značilnosti, ki dajejo angleškemu načinu življenja svojevrsten pečat, bo razstava prav gotovo vzbudila pri nas mnogo zanimanja. O končnih vtisih pa bomo lahko spregovorili ob srečanju z razstavno prijateljskega mesta.« — S. S.

TEŽAVNE NALOGE DE GAULLA

General de Gaulle je začel z govorom, ki ga je prenašala celotna francoska radijska in televizijska mreža prepričevati Francoze, da naj na glasovanju, ki bo 8. aprila množično podprejo njegovo alžirsko politiko. Izrazil je prepričanje, da se bodo alžirski Francozi pridružili sodelovanju, ko bodo »likvidirani izsiljevalci, ki jih spravljajo s prave poti«.

HUDE POPLAVE V MAROKU

V Maroku je prišlo do hudih poplav po dežju, ki je padel neprestano 10 dni. Po prvih podatkih je izgubilo življenje 18 oseb.

RAZOROŽITVENA KONFERENCA

Ameriški zunanji minister je včeraj na ženevski razorožitveni konferenci obrazložil predlog ZDA, da bi sprejeli ukrep proti oboroževalni tekmi. Po mnenju ameriškega zunanjega ministra Ruska bi morali prepoved jedrskih poskusov izločiti iz dela razorožitvene konference, da bi dosegli napredek pri delu. Ruski, ki se je včeraj vrnil v Washington, je povedal, da se bo vrnil v Ženevo, če bo njegova prisotnost nujna.

Ljudje in dogodki

Dvakrat je v kratkem razdobju argentinski politični mozaič prodrl na naslovnice strani svetovne tiska. Prvi prodor je bil v vročni zvezi s sestankom ameriških držav v Punta del Este, kjer je argentinska vlada ubrala »zmernejšo smer« in se na pritiske desnih strank in vojske ni marala vključiti v izglasovane ukrepe proti Kubi. Argentinski vojaški voditelji so takrat prvič prišli v ofenzivo, vendar je Frondizijeva vlada ta napad s taktičnimi potezami odbila. Na novo krizo v argentinskem političnem življenju ni bilo treba dolgo čakati. Izšla je iz skupščinskih volitev.

Marčne volitve v 14 pokrajnah so prinesle volilno zmago peronistični stranki, ki je z veliko večino glasov odvzela Frondizijevi stranki v argentinski skupščini potrebno večino in s tem ogrozila politično ravnotežje v deželi. V desetih pokrajinah so »peronisti« dobili tudi guvernerske stolce. Takšen volilni izid je bil nepričakovan in vojska, ki je pred sedmimi leti vrgla z vladnega naslonjača diktatorja Perona ni ostala ravnodušna. Priznati volilne izide bi bilo nevarno, ker bi se Peronovi po-

tomci vrnili v argentinsko politično življenje. Z rokavico pokrita vojaška pest se je kmalu po volitvah vmešavala v argentinske politične razmere in nakazala svoje vmešavanje na kategoričen način. Vojaški voditelji treh rodov vojske so zahtevali odstop vlade in razveljavljenje

pasom vojske zadržati oblast, hkrati pa odločno nasprotuje predaji, ki bi imela za posledico uvedbo vojaške diktature. Izhod iz argentinske krize ni lahek. Nakazuje se v obliki mešane vlade, v kateri bi bili predstavniki argentinskih strank in predstavniki vojske.

voju pridrževala načela strogega varčevanja in vsi ukrepi so bili podvzeti, da bi se zaustavile inflacijske težnje iz prejšnjih časov. Medeni mesec Frondizijeva vlada je bil kratkotrajen. Najbolj siromašno prebivalstvo Argentine so vladni ukrepi najbolj prizadeli. Poslovni običaji so se

Argentinska kriza

volilnih rezultatov. Vojska ni pristala, da bi se Peronovi učenci polastili državne oblasti. Frondizijeva zasluga je, da je v tem kritičnem času zadržal mirno roko in z vojaškimi voditelji na sestanku, ki je potekal v razburjenem vzdušju, našel osnovo za koalicijsko vlado, mešanico civilne in vojaške oblasti. Frondizij je sicer razveljavil skupščinske volitve in zadržal v skupščini potrebno večino, plačati pa je moral za to visoko ceno. Njegovi najožji sodelavci so dali ostavke in vlada, ki jo bo sestavil, bo občutno pod vplivom vojske.

»Casa rosada« — palača predsednika Frondizija je v teh dneh podobna norišnici. Značilno je, da ima v tej deželi vojska že po tradiciji močan vpliv na državno oblast. Frondizij skuša z rešilnim

Kaj je povzročilo sedanjí zastoj v Argentini? Zakaj je peronistična stranka prepričljivo zmagala v marčnih volitvah? Frondizijev načrt industrijske izgradnje je pripeljal do vedno večje krize v gospodarstvu in do težav različnega izvora. Traktorji, ki jih izdeluje argentinska industrija stanejo tri do štirikrat več, kot ameriški traktorji. Res je, da je v gospodarskem življenju zapazen vzpon, brezposelnost se je zmanjšala in mezde so porasle, toda proizvodnja se ne sklada s plačili. Življenjski stroški so v zadnjem letu narasli za 13 odstotkov. To so važni vzroki, ki so vplivali na izid marčnih volitev. Frondizijeva vlada se je v gospodarskem raz-

menjali. Delavstvo in siromašni kmetje, ki so podpirali Perona, so z nezaupanjem gledali na ukrepe vlade. Peronistična stranka je bila zakonito prepovedana. Pravico, do nastopa na volitvah so ji dali šele nekoliko tednov pred marčnimi volitvami. Vlada je menila, da imajo »peronisti« pravico postaviti volilne kandidate, nimajo pa pravice zmagati na volitvah. Računi so bili neplačani. Vlada ni pričakovala, da bodo volilci tako enodušno oddali glasove tej stranki, za katero ni nihče verjel, da bi utegnila zmagati. Obracun z njimi je bil enostaven in učinkovit; prepovedali so stranko in razveljavili volilne izide. S tem pa kriza je ni končana.

Zdravko Tomaj

Tržič in čevlji

Tržiški čevljarji imajo že bogato zgodovino in tudi tradicijo svoje dejavnosti. Toda močna industrializacija je te obrtnike združila v

enoten kolektiv »Peko in jih spreminila v industrijske delavce. Le malo je še »starih« čevljarjev. Nekateri imajo tudi izdelovanje copat, ki je v okolici Tržiča močno udomačeno, za sorodno dejavnost, ki se je razvila ob čevljarstvu.

Ob tem pa še nekaj podatkov o industriji obutve pri nas. Pred zadnjo vojno (1939. leta) je vsa jugoslovanska industrija izdelala komaj 4.200.000 parov obutve letno. V zadnjem obdobju pa se je ta industrijska dejavnost tako razvila, da se lani izdelali že nekaj nad sedemkrat toliko — več kot 31 milijonov parov različne usnjene in gumijaste obutve. Razne rekonstrukcije in usposabljanje novih obratov pa obeta, da bodo to industrijsko proizvodnjo že letos povečali za novih 6,5 milijonov parov oziroma na približno 38 milijonov parov obutve letno.

To je že doslej omogočilo dokaj dobro oskrbo potrošnikov in veliko izbiro, s tem pa seveda tudi močno konkurenco. Zadnja leta pa tudi izvažajo približno 1,5 milijonov parov obutve. Izvoz nameravajo še povečati, da bi tako zagotovili potrebne surovine iz uvoza in nemoteno prodajo izdelkov.

OKOLI 80 JIH JE VEDNO V DIJAŠKEM DOMU

Z novim dijaškim domom Zelenarskega izobraževalnega centra na Jesenicah je dobilo streho okoli 80 dijakov in dijakinj. Ti so z metalurške industrijske šole, tehnične srednje metalurške šole in gospodinjstve šole. Pri domu bo kmalu gotova tudi kuhinja, kjer se bodo vsi gojenci lahko hranili, medtem ko imajo sedaj kuhinjo urejeno v sosednji pomožni stavbi. — M. Z.



Po dolgem času so tudi Jeseničani dobili sodoben lokal s čevlji. Zgradila ga je tovarna čevljev »Alpina« iz Ziri. Lani so v stari prodajalni »Alpina« napravili okoli 40 milijonov dinarjev prometa, za leto pa so si postavili v planu 50 milijonov dinarjev. Takoj ko so novi trgovski lokal odprli, so se pred okusno urejeno izlobo zbrali prvi »radovedneži«.

negi kmetovalca v tako proizvodnjo.

V kranjskem okraju bodo v bližnji prihodnosti zgradili tri mlečne farme s približno 1400 stojišči na Kmetijskem gospodarstvu Kranj in Kmetijskem posestvu »Sorsko polje«. Izgradnja ekonomskih objektov na Sorskem polju je še posebno nujna, saj si drugače ne moremo zamišljati organizirane proizvodnje. Od investicijske izgradnje na tem posestvu je odvisen nadaljnji razvoj družbene kmetijske proizvodnje na Sorskem polju. Predvidena je dokončna zgraditev mlečne farme v Poljčah. Zgraditev teh farm v neposredni bližini potrošniških središč bi omogočila proizvodnjo 7,7 milijonov litrov tržnih viškov mleka. Letos bo Kmetijsko gospodarstvo Kranj začelo z gradnjo farme bekonov z letno zmogljivostjo 10.000.

Za izgradnjo mlečnih farm in farm bekonov je že odobrenih 227.972.000 dinarjev kreditov iz splošnega investicijskega sklada. Omenjena sredstva bodo izkoriščena letos in prihodnje leto.

Potrošna mesa in mesnih proizvodov močno presega proizvodnjo zmogljivosti Gorenjske. Med drugimi je ugotovljeno, da znaša uvoz živine, mesa in mesnih izdelkov

približno 5 milijonov kilogramov žive teže, od tega dve tretjini goveda in eno tretjino prašičev. Pitališče živine bosta gradili kmetijska zadruga v Česnjici in kmetijska zadruga v Naklem. Kmetijska zadruga na Dovjem pa predvideva izgradnjo farme kokoši — nesnic z zmogljivostjo 120.000 kokoši, s čimer bo v celoti pokrita potreba po konzumnih jajcih. Kmetijska zadruga v Naklem bo zgradila farmo brojlerjev z začetno zmogljivostjo 150.000 letno. V zvezi z izgradnjo farme kokoši — nesnic moramo omeniti, da bo ta farma dajala letno tudi okoli 130 ton mesa.

O realizaciji postavljenega programa bi družbeni sektor kmetijstva takole pokrili potrebe z nekaterimi prehranbenimi proizvodi: mleko s 57,3 odst., jajca 250 odst., meso vseh vrst 51,7 odst., jabolka 33,3 odst., krompir 37,3 odst., ostala zelenjava 25 odst. Ob upoštevanju proizvodnje kmetijskih zadrug v sodelovanju s privatnimi proizvajalci bo organizirana kmetijska proizvodnja po uresničitvi investicijskega programa zmožna v celoti pokriti vse potrebe prebivalstva Gorenjske z navedenimi kmetijskimi proizvodi.

Ko poudarjamo potrebo po operacijskem sodelovanju s kmetovalci, je povsem razumljivo, so istočasno poudarjene naloge vloge kmetijske zadruge. Letna uspešnejša, če bo svoje kooperativno sodelovanje razvijala proizvodnih in manj trgovskih odnosih. S pogodbenim sodelovanjem kmetijska zadruga ne bo postati servis za zasebne kmetovalce, kar bi pomenilo poškodovanje neorganizirane in slabše proizvodnje. V času letošnje jesenske setve so zadnje sklenile pogodbe za pridelavo žita na 320 ha, kar je za 85 odst. več kot v preteklem letu, kateri činitelji pa zavirajo pogodbenega sodelovanja. Izmed dveh važnih vzrokov na področju Gorenjske je nestabilna trga s krompirjem.

Kot je poudarjeno v poročilu, potrebno narediti red tudi samim zadrugam. Prav tako druge, ki so za organizacijo kmetijske proizvodnje in za nje kooperativne odnose z različnimi najmanj naredile, so poudarili najbolj aktivne pri uvajanju na področje sosednje druge. V takih primerih bi bilo treba proti vladnim poslom zadržati tudi politično ukrepanje.

Napredek kmetijstva terja pomoč vseh politično-družbenih činiteljev

Pretekli teden je bil v Kranju plenem Okrajnega odbora Socialistične zveze, na katerem so obravnavali razvoj kmetijstva in gozdarstva na Gorenjskem. Referat in razprava sta nakazala doslej dosežene uspehe in perspektive na tem področju. Nakazani so bili tudi številni nereseni problemi in slabosti, ki negativno vplivajo, da bi pri podružbljanju kmetijske in gozdarske proizvodnje dosegli boljše rezultate. V ponedeljkovi številki našega lista smo iz referata, ki je bil prebran na plenumu, povzeli nekaj ugotovitev o gozdarstvu, danes pa posredujemo misli o problemih in razvoju kmetijstva na Gorenjskem.

Socialistična preobrazba vasi in napredek kmetijstva in gozdarstva terjata stalno pomoč komun, okrajev in drugih upravnopolitičnih svetov ter skrb vseh družbeno-političnih činiteljev, predvsem v komunih in okraju. Uspešna socialistična preobrazba vasi ni odvisna samo od delovanja ekonomskih

činiteljev in upravnih ukrepov, pomembno vlogo pri tem imajo politične in družbene organizacije. Naša politika socialistične preobrazbe kmetijstva temelji na ekonomski perspektivi samih proizvajalcev.

Število aktivnega kmečkega prebivalstva se je v zadnjih letih v kranjskem okraju občutno zmanjšalo, in sicer od 23,6 odst. leta 1939 na 18,9 odst. v letu 1948 in na 11,5 odst. v letu 1961. Kmetijstvo v kranjskem okraju je po vrednosti družbenega proizvoda na drugem mestu, takoj za industrijo, in to kljub močni razdrobljenosti zasebne kmetijske proizvodnje in relativno majhnega deleža družbene kmetijske proizvodnje. Kmetijske proizvode, za katere proizvodnjo so pri nas ugodni naravni pogoji, bodo morale kmetijske gospodarske organizacije proizvajati v vedno večjem obsegu in se za tako proizvodnjo specializirati. Proizvodnja kmetijskih gospodarstev in proizvodnja, ki naj bo re-

zultat kooperativnih odnosov med zadrugo in kmetovalcem, mora postati odločilni faktor na tržišču.

Pridobivanje zemljišč za družbeno kmetijsko proizvodnjo bi lahko hitreje napredovalo, če bi ustrezno rešili socialne probleme starih in onemoglih kmetov, ki so pripravljeni za ustrezno preživetje izročiti zemljo. Za tako obliko pridobivanja zemljišč bi morali razen kmetijskih organizacij zainteresirati tudi pristojne organe v komunih, da bi pripomogli k formiranju potrebnih fondov za dajanje preživetja.

Positivno za nadaljnji razvoj kmetijstva na Gorenjskem je, da je po strokovni strani močno razčlenjena smer razvoja. Vsa prizadevanja morajo biti usmerjena k povečanju specializirani proizvodnji mesa, mleka, jajc, krompirja in še nekaterih drugih vrst povrtnin. Za tako proizvodnjo pa je potrebna stroga specializacija obratov kmetijskih posestev in preko kooperacije tudi usmerjanje zaseb-

Tokrat za 417.518 dinarjev

Ocenjevalna komisija za tehnične izboljšave v jeseniški Zeleni je na zadnji seji razpravljala o 20 prijavljenih izboljševal-

nih predlogih. Pozitivno je ocenila kar 15 predlogov in priznala avtorjem izplačilo nagrade v znesku 417.518 dinarjev. Inž. Prešeren, inž. Karba in L. Božič so prejeli za uspešno rekonstrukcijo Siemens-Martinove peči odškodnino 204.384 dinarjev. Lepo nagrado v znesku 40.000 dinarjev je prejel tudi večkratni novator Pterner za izdelavo novega avtogenskega sekatorja za rezanje specialnih jekel. L. Ravnik je prejel za uvedbo nove razpršilne šobe 57.538 dinarjev odškodnine. Manjše nagrade so prejeli tudi ostali, ki so s svojimi izboljševalnimi predlogi veliko pripo-

Podjetja so stala ob strani

Na jeseniških imajo trenutno tri otroško-varstvene ustanove, ki pa še ne zadovoljujejo vseh potreb. Nekatere številke nam to zelo zgovorno povedo. Lani je bilo v otroško-varstveni ustanovi na Plavžu 123 otrok in so porabili 5.231.996 dinarjev, na Savi je bilo 150 otrok in so porabili 5.368.883 dinarjev in na Javorniku - Koroški Beli 89 otrok, porabili pa so 2 milijona 261.800 dinarjev.

Podjetja pri financiranju otroško-varstvenih ustanov niso sodelovala. Precejšnje mero razumevanja sta za otroško-varstvene ustanove pokazala Zdravilišče z Golnika in Bombažna predilnica in tkalnica iz Tržiča. Zato bi bilo prav, da bi njihove izkušnje pri reševanju vprašanja otroškega varstva uporabili tudi kolektivi v jeseniški občini.

V številnih, ki smo jih omenili na začetku sestanka, pa niso zajeti vsi otroci, ki bi se prišli v poštev za otroško-varstvene ustanove. Zato nameravajo zgraditi na Javorniku in Koroški Beli nov otroški vrtec z večjo zmogljivostjo, saj sedanjih vrtičnih prostorov ne ustreza več. Prav tako bodo posamezne stanovanjske skupnosti še razmislile, kje bi bilo potrebno zgraditi nove otroško-varstvene ustanove.

Otroško varstvo pa seveda ni samo stvar stanovanjskih skupnosti, marveč vseh, ki živijo na določenem področju, še zlasti pa Socialistične zveze.

JESENIŠKI KOVINAR

mošli k boljšemu obratovanju nekaterih postrojenj oziroma obratov jeseniške Zelenice. Zasluge za predlagane izboljšave ima tudi Društvo izumiteljev in iznajditeljev tehničnih izboljšav, ki spodbuja člane kolektiva k izdelavi predlogov in jim pomaga s strokovnimi nasveti. — P. U.



Rekonstrukcija jeseniške Zelenice je v polnem teku. Moderni stroji (razni buldožerji, kiperji itd.) so vsako jutro pripravljeni na start. Z deli je treba vsekakor pobisteti, zakaj ob koncu leta bo začela na Jesenice prihajati prva ameriška oprema za nove valjarne na Belškem polju. Te dni se bo vrnil iz ZDA tudi glavni direktor jeseniške Zelenice skupaj s komercialnim direktorjem, kjer sta sodelovala pri podpisu pogodbe o dobavi ameriške opreme in načrtov. Foto: F. Perdan

Izkušnje stanovanjskih skupnosti

Nerešeni problemi na tehničnici

Pretekli teden je bil na Jesenicah razširjeni plenem Občinskega odbora Socialistične zveze, na katerem so obravnavali probleme in delo stanovanjske skupnosti ter krajevnih odborov.

Iz podatkov, ki so na razpolago, je razvidno, da gospodarske organizacije in posamezne ustanove v jeseniški občini doslej niso imele prevelikega razumevanja za reševanje posameznih problemov sta-

novanjskih skupnosti in krajevnih odborov. Večkrat je bilo slišati izgovore, da je to skrb občinskega ljudskega odbora. Res pa je tudi, da se nekatere stanovanjske skupnosti ob novih nalogah niso znašle. Zato bo nedvomno potrebno takim skupnostim nuditi čimvečjo pomoč, da najdejo pravo vsebino dela.

Gotovo ni povsem pravilno, da se nekatere stanovanjske skupno-

sti tudi v jeseniški občini omejujejo pri svojem delu le na ustanavljanje servisov in pri tem zanemarijo druge naloge. Tistim stanovanjskim skupnostim pa, ki so ubrale pravilno pot, so bile njihove akcije zaradi preskromnih finančnih sredstev čisto omejene.

V jeseniški občini trenutno deluje šest stanovanjskih skupnosti in pet krajevnih odborov. Posamezne stanovanjske skupnosti so imele v preteklem delovnem obdobju na razpolago naslednja sredstva: Plavž 2.797.289 dinarjev, Sava 849.000 dinarjev, Podmežakla 560.000 dinarjev, Javornik-Koroška Bela 607.000, Hrušica 360.000 in Blejska Dobrava 339.893 dinarjev.

Podjetja kljub nekaterim prošnjam niso finančno podprla dejavnosti stanovanjskih skupnosti. Izjema je le jeseniška Zelenica, ki je prispevala za gradnjo otroškega vrta milijon dinarjev, neposredno za popravila stanovanjskih poslopj pa 4 milijone din.

Krajevni odbori v jeseniški občini imajo v primerjavi s stanovanjskimi skupnostmi precej več nerešenih komunalnih in drugih problemov. Kot smo omenili, je v občini pet krajevnih odborov in so posamezni lani razpolagali z naslednjimi sredstvi: Rateče 1 milijon 54.000 dinarjev, Kranja gora 1.800.000 dinarjev, Dovje-Mojstrana 1.250.000, Planina pod Golico 270.000 in Zirovnica 1.980.000 dinarjev.

Vse denar so krajevni odbori dobili od Občinskega ljudskega odbora Jesenice. Čeprav so razpolagali s skromnimi sredstvi, so bila ta zelo koristno porabljena.

Navedemo naj še nekaj primerov, kjer so posamezne stanovanjske skupnosti s skromnimi sredstvi in s pomočjo prebivalstva dosegle pri urejanju komunalnih naprav lepe uspehe. Tako se je Stanovanjska skupnost Plavž lotila akcij za ureditev naselja okrog novih blokov. Iz komunalnega prispevka je dobila skupnost lani za ureditev naselja Plavž 6 milijonov din. Delo, ki ga je skupnost organizirala v lastni režiji, je vredno več kot 15 milijonov dinarjev. Pri urejanju naselja je sodelovalo skoraj vse prebivalstvo tega terena.

Stanovanjska skupnost Podmežakla je uredila dve otroški igrišči in zgradila manjšo stavbo, kjer ima svoje pisarniške prostore in prostor za varstvo otrok za 1 milijon 160.000 dinarjev, dejanska vrednost opravljenih del pa velja 4 milijone 300.000 dinarjev. Prebivalci so pri tem opravili 2.137 prostovoljnih delovnih ur. Znatno je bil tudi prihranek materiala, ker je skupnost organizirala zbiranje stare opeke, za rekvizite na otroškem igrišču pa uporabila odpadni material iz Zelenice.

Vse akcije stanovanjskih skupnosti dokazujejo, da je mogoče tudi preko krajevnih skupnosti z uspehom organizirati različna dela pri urejanju naselij in s pomočjo skupnosti doseči najširše sodelovanje vseh prebivalcev.

Gasilci bodo tekmovali

Pred dnevi je bila na Bledu skupščina gasilcev radovljiške občine. Delegati nekdanjih gasilskih zvez občin Radovljica, Bled in Bohinj in sedanje združene gasilske zveze občine Radovljica so ugotovili, da so postavljene naloge dobro izpolnili. Da bi bili v prihodnje uspehi še večji, so sklenili, da bodo uvedli tekmovanje med posameznimi društvi. Tekmo-

vali bodo v 18 panogah gasilske dejavnosti, uspeha pa bo ocenjevala občinska zveza. Prepričani so, da bodo s tekmovanjem razgibali dejavnost in se strokovno izpopolnili.

Gasilska društva na območju radovljiške občine so v lanskem letu posredovala pri devetih požarih in s tem preprečila večmilijonsko škodo. — P. U.

Sloves pod pozabljenim imenom

LIP Bled nima težav pri izvozu

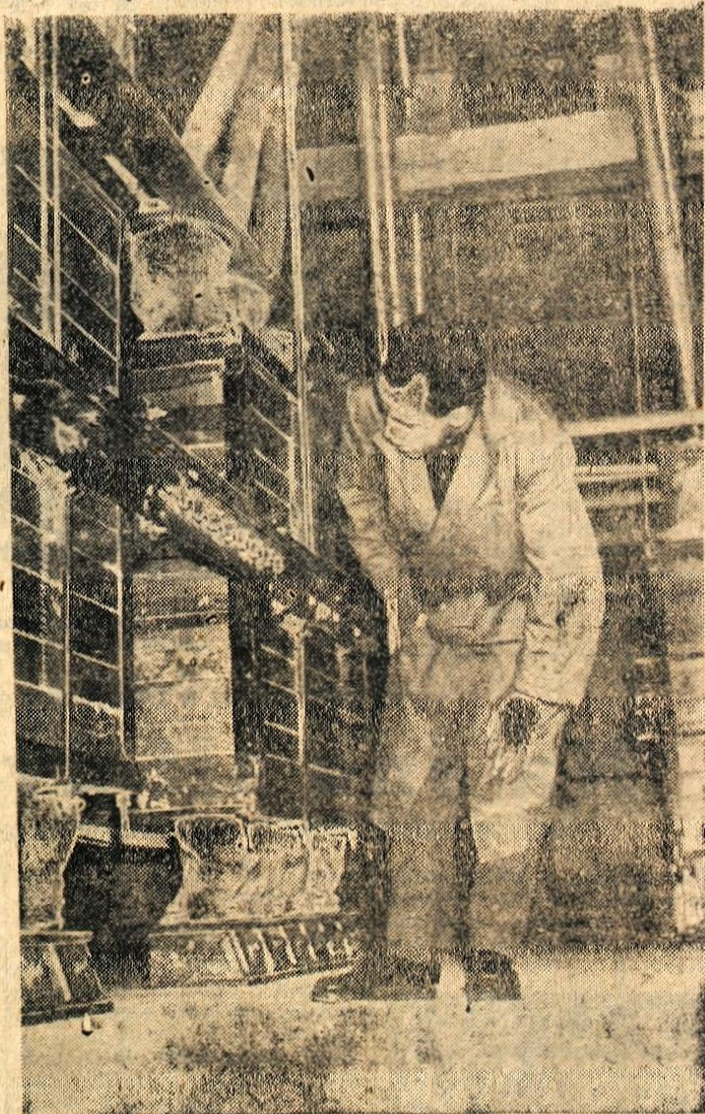
Smreka, ki raste na triglavskem območju, je izredno kvalitetna in ji celo v svetovnem merilu skoraj ne moremo najti tekmeča. Zato je razumljivo, da je triglavski les zaslovel tudi izven naše domovine. Poznan je bil predvsem pod imenom KARINTIA. To ime se pri nas skoraj ne uporablja več, več-

slovensko industrijsko podjetje, rezan les ne izvaža le preko izvoznih agencij, ampak je tudi samoregistrirano za izvoz. Kot samostojen izvoznik nastopa že sedmo leto, zato se na tržišču dobro znajde. Izvaža žagan les, gradbene plošče, lesno volno in lesno moko, opaže in ladijski podletos so začeli tudi z izvozom lamelnih vrat, ki jih izdeluje obrat v Gorjah. Kupec za ta vrata je sedaj Italija. V primerjavi z lanskim letom se bo letos izvoz končnih izdelkov nekoliko povečal, tako na primer pri gradbenih ploščah in lesni moki za 20 odstotkov.

RADOVLJIŠKA KOMUNA

Največ lesa in lesnih izdelkov kupijo od LIP Bled Nemčija, Italija, Svica, Izrael in Egipt. Kot konkurenti se posebno na tržišču z močnejšo valuto pojavljajo švedski, ruski in romunski izvozniki. V tem podjetju razmišljajo še o novih finalnih proizvodih, ki jih bodo vpeljali v prihodnje, posebno še po reorganizaciji lesnopredelovalne industrije na območju radovljiške občine. Tako bi lahko še bolj porušili odnos med izvažano surovino in izdelki, seveda v korist končnih izdelkov, ki prinašajo družbi večje koristi. — M. S.

LIP je z 800 milijoni dinarjev letnega izvoza najmočnejši izvoznik v radovljiški občini in edino



V sklopu lesnoindustrijskega podjetja Bled je tudi obrat za izdelavo lesne moke v Soteski. Princip predelave žaganja v lesno moko je zelo enostaven, vendar so za to potrebne ogromne mlinске naprave in naprave, ki same opravljajo transport žaganja in moko do potrebnih strojev. Delo je skoraj popolnoma avtomatizirano, tako da v treh izmenah dela skupaj le 14 delavcev. Letna proizvodnja pa je okoli 600 ton lesne moke.

Lesno moko izvažajo v Nemčijo in Italijo, največji jugoslovanski kupec pa je tovarna barv in bakeritnih mas Chromos iz Zagreba. Lesna moka se namreč uporablja za izdelavo različnih plastičnih mas. V LIP so že razmišljali o tem, da bi skušali tudi sami uvesti proizvodnjo plastičnih mas.

GOSTOVANJE V OKREVALISČU »FRANC ROZMAN«

Gozd-Martuljk - Pevski zbor Delavske prosvetne družbe »France Prešeren« iz Zirovnice je na povabilo vodstva in pacientov zdravilišča »FRANC ROZMAN« iz Gozd-Martuljke priredil koncert narodnih in umetnih pesmi domačih in tujih narodov.

Ljudje, ki so prišli tudi iz okoliških vasi, so bili navdušeni nad uspešno izvajanim programom. Posebno odobravanje so žele pesmi bratskih narodov. V zdravilišču - prosenečeni nad prijetnim izvajanjem pesmi so izrazili željo, da bi jih ponovno obiskali, predvsem v poletni sezoni. — J.

V Ribnem so zimski čas dobro izkoristili

Prijazno gorenjsko naselje Ribno je v letošnji sezoni doživljalo razgibano družbeno dejavnost. Prebivalci tega kraja so se pogostokrat shajali v Zadrudnem domu, kamor so prihajali na različne posvete organizacij in društev, na prireditve in igre. Dokaj redno so se shajali v klubskem prostoru, kjer imajo televizijski sprejemnik. Tudi predavanja je bilo letos več kot katerikoli leto prej. Obiski na različnih predavanjih so bili zelo dobri: največ zanimanja so vzbudili večeri, ko so se vrstila potopisna predavanja. Ob pomoči upraviteljske tamkajšnje šole je Delavska univerza Bled pridelila v Ribnem tudi SOLO ZA STARŠE. Kakih 40 mater in tudi nekaj očetov je 3 mesece redno vsak torek prihajalo v Zadrudni dom na zanimive pogovore in predavanja o vzgoji otrok ter o drugih vprašanjih vzgoje, zdravstva in varstva šolobvezne in predšolske mladine.

Kulturnoprosvetno društvo, ki ima ime po nekdanjem upravitelju šole v Ribnem Rudolfu Jedretiču, je bilo v letošnji delovni sezoni kar marljivo. Klubski odbor društva je pripravil več klubskih večerov in proslav, igralna skupina društva je uprizorila sodobno družbeno komedijo Marjana Marince »Poročil se bom s svojo ženo«. Z njo so najprej nastopili pred domačim občinstvom, nato pa so gostovali še v Lescah, v Gorjah pri Bledu, v Bohinjski Bistrici - nameravajo pa igrati še drugod. — Zelo zgleden primer dobre organizacije in sodelovanja je bilo praznovanje Dneva žena v soboto 12. marca. Prireditve z družabnim večerom so dobro pripravili organizacija SZDL, Zveza borcev, Svoboda in šola. Kulturni spored je bil zelo zanimiv in pester. Našo ženo je predstavil kot borko v času NOB, kot mater in družbeno delavko. Najbolj prileten je bil nastop mladine in otrok, ki so svojim materam čestitali za praznik. Nastopil je tudi pevski zbor. Pravijo, da v Ribnem tako svečanega praznovanja še ni bilo. Da je prireditve tako uspele, je nedvomno zasluga dobre organizacije in zglednega sodelovanja med organizacijami. — J. R.

Igralci z Dobrave



Kljub slabim prostorom v Počitniškem domu na Srednji Dobravi, ki so na razpolago dramski skupini, je delo na kulturnoprosvetnem področju zelo živahno. V dramski skupini sodelujejo mladi in starejši člani društva.

Z uprizoritvijo komedije Marjana Marince »Poročil se bom s svojo ženo«, ki jo je režiral tovariš Rakovec, so doživeli izreden uspeh. Uprizorjena je bila trikrat na domačem odru in še v Mošnjah, Ljubnem, Lancovem in Begunjah. Obisk je bil povsod dober. Ta uspeh naj bi bil spodbuda - posebno mladini - za nadaljnje delo na tem področju.

RADOVLJIŠKE NEPRIJETNOSTI

Preveč razžaljenih

V OGLEDALU LANSKOLETNE DEJAVNOSTI TAMKAJŠNJEGA OKRAJNEGA SODIŠČA

Trinajstdeset prebivalcev radovljiškega območja (sem sodi seveda tudi blejski in bohinjski kot) se je lani pritožilo zaradi nasilstev, telesnih poškodb in podobnih kaznivih dejanj. Kot pravi na Okrajnem sodišču v Radovljici, je to dokaj zaskrbljujoč pojav. Zlasti še, ker se je število takih dejanj dvignilo v primerjavi z letom 1960 za več kot 100 odstotkov, in sicer od 31 na 63. Vendar to samo po sebi ne pomeni, da so ljudje postali bolj grobi in nasilni. Delno to pomeni tudi boljše, popolnejšo službo obveščanja in ugotavljanja takih in podobnih stvari.

Število obravnav na tem sodišču se je lani zmanjšalo na 121, medtem ko je bilo v letu 1960 183 primerov. Seveda pa je tudi pri tem treba upoštevati novo okrajno sodišče za jeseniško območje, ki je začelo posloovati lani in razbremenilo sorodno ustanovo v Radovljici. Vsekakor pa je zelo veliko sporov, ki pridejo pred sodišče pod naslovom »razžalitev«. Lani je bilo takih primerov kar 86! To se dogaja pogosto med sosedi, sorodniki in podobno. Vzroki za take stvari pa so včasih povsem nepomembni. Kar pa je še posebno značilno - večina ta-

kih razžaljenih ljudi ne pristane na poravnavo pred poravnalnim svetom, marveč zahtevajo, da se to prenese še na sodišče. To pa razen drugega tudi hudo obremenuje delo sodišča.

Veliko ljudi - največ mater - se obrača na sodišče, da bi uveljavilo zakonite pravice pri odmerjanju preživnine za otroke, mnogo je postopkov za odpoved stanovanja, raznih zapuščinskih in lastninskih zadev itd. Deset obravnav proti nevestnim voznikom motornih vozil pa so zaključili z odvzemom voznških dovoljenj. Prijeto pa nas preseneti, da sta bili lani samo dve obravnavi v zvezi z zakonitostjo delovnega razmerja. To dokazuje splošno pravno in socialno-kadrovske službe v kolektivih.

Pred dnevi je bila na Bledu skupščina gasilcev radovljiške občine. Delegati nekdanjih gasilskih zvez občin Radovljica, Bled in Bohinj in sedanje združene gasilske zveze občine Radovljica so ugotovili, da so postavljene naloge dobro izpolnili. Da bi bili v prihodnje uspehi še večji, so sklenili, da bodo uvedli tekmovanje med posameznimi društvi. Tekmo-

ŠTEVILKE, ki vsiljujejo skrb

PROMETNA KRONIKA KRANJSKE OBCINE

Pristojni organi, ki skrbijo za cestni promet v kranjski občini, bodo imeli tudi letos polne roke dela. Posebno še, če bodo hoteli, da se bo promet nemoteno odvijal in da nesreče in zastoji v prometu ne bodo naraščali. O prometni problematiki v kranjski občini nam je marsikaj povedal tajnik komisije za varnost in vzgojo v cestnem prometu pri Oblo Kranj Dominik Mažgon.

»Preko naše občine vodijo ceste I., II., III. in IV. reda. Občinski cest je 235 km, razen tega pa je še precej krajevnih poti. Če upoštevamo, da živi v kranjski občini domala 48.000 prebivalcev in da uporabljajo naše ceste tudi drugi državljani, potem lahko ugotovimo, da so ceste, ki peljejo preko občine, zelo obremenjene. To velja predvsem za ceste I. in II. reda. Stiska je zlasti občutna v letni turistični sezoni, saj ceste, ki so bile v glavnem zgrajene pred vojno, gostemu prometu niso kos.«

Koliko vozil in voznikov dovoljenj imajo prebivalci kranjske občine?

»Vprežnih vozil je 3383, od tega 1204 lahkih in 2179 težkih. Dvokoles je približno 25.000, mopedom 3000, avtomobilov 1250, motornih koles 970, tovornih avtomobilov 200, prikolice 35, avtobusov 47, traktorjev 25 in okrog 40 specialnih vozil. — 3950 državljanov je opravilo izpite za vožnjo amaterske, policijske vožnje je 540, traktoristov pa 86.«

Koliko prometnih nesreč je bilo lani?

»Vsega je bilo 330 prometnih nesreč — 139 z lahкими telesnimi poškodbami, 74 s hudimi, smrtnimi pa 40. Po nestrokovni oceni so nesreče zahtevale 27.267.000 dinarjev škode.«

Kakšni so glavni vzroki nesreč?

»Alkohol je povzročil 48 nesreč, prehitra vožnja 55, izsiljevanje prednosti 33, neprevidno prehitjevanje 53, okvare na vozilih 22, neupoštevanje prometnih znakov 26, vožnja po levi strani 17, živina in divjad 12, neprevidnost in drugi vzroki pa 64 nesreč. Vozniki avtomobilov imajo na vesti 190 nesreč, motoristi 57, mopedisti 16, vprežna vozila 8, kolesarji 33, traktoristi 1 in pešci 25. Največ nesreč je zabeležila cesta

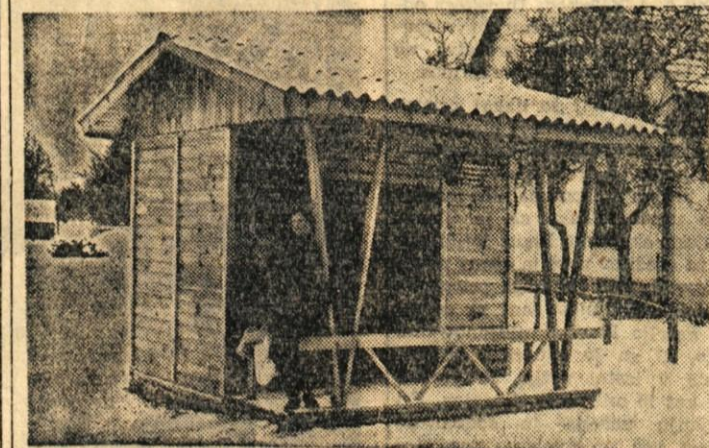
I. reda, in sicer 155, cesta II. reda 67, III. reda 64, IV. reda pa 38. — 6 nesreč se je primerilo celo na parkirnih prostorih. Največ nesreč (42) je bilo septembra, najmanj (11) pa novembra.«

Kakšni ukrepi bodo skušali letos izboljšati promet v občini?

»Po družbenem planu je predvideno, da bo občina letos porabila za ceste okrog 188 milijonov dinarjev. Program in problematika pa sta preobsežna, da bi mogel vse povedati v nekaj stavkih. Omenim naj samo nekatere ukrepe. — Na cesti I. reda, ki pelje skozi Kranj, bo treba izločiti kolesarje in jih usmeriti na stranske ceste. Dokončati bo treba obvožno cesto Naklo-Bistrica, v naratu pa je tudi gradnja obvoznice

KRANJSKI GLAS

Kranj-Jeperca, ki bosta služili voznikom vprežnih vozil, kolesarjem in poljedelskim strojem. V mestu bo treba urediti križišče na vrhu Jelenovega klanca in križišče pred Pokojniškim zavodom. Treba bo urediti tudi križišče pred savskim mostom in tovarno Iskro. V mestu bo urejeno tudi več parkirnih prostorov in kolesarnic. Razen tega bo urejena tudi redna služba na parkirnih prostorih in kolesarnicah, ki jo bo opravljal Komunalni servis Kranj. Ta bo pobiral tudi pristojbino za parkiranje. Poseben problem so avtobusna postajališča in avtobusna postaja v Kranju. Preko kranjske avtobusne postaje odpelje vsak dan povprečno 360 avtobusov. To pa pomeni, da je že sedaj preobremenjena. Ob cesti II. reda je bilo že leta 1960 zgrajeno 16 avtobusnih izogibalšč, ki jih bo treba letos dopolniti in asfaltirati, 56 takih izogibalšč pa bo treba zgraditi ob cesti II. reda. Lokacije so že določene. V naratu je tudi ureditev parkirnih prostorov na podeželju, obnovitev prometnih znakov, prehodov za pešce itd. — Komisija za vzgojo in varnost prometa pa ima svoj delovni program. S pomočjo podkomisij za vzgojo v varnosti prometa, ki so bile osnovane pri podjetjih in krajevnih skupnostih, bo poskrbela, da se z vzgojnimi akcijami in drugimi ukrepi izboljša promet v kranjski občini. — R. Carman



Za potnike, ki iz Godešiča potujejo z avtobusi v vse smeri, je na avtobusnem postajališču dobro preskrbljeno

PRED VOLITVAMI V DELAVSKE SVETE

Na eno ali dve leti

VOLITVE SAMOUPRAVNIH ORGANOV V EKONOMSKE ENOTE

Prvo podjetje v tržiški občini, ki je že opravilo volitve v delavski svet, je Bombazna predelnica in fikalnica. Tam so bile volitve že 15. marca. V Tovarni kos in spov

TRŽIŠKI VESTNIK

in v tovarni Runo so volitve tudi že razpisane. V drugih kolektivih se na to pripravljajo in — kot je soditi — bodo povsod opravili to nalogo do predpisane čase, — t.j. do konca aprila. To namreč zagotavlja velika razgibanost sindikalnih organizacij, kar je opaziti po vseh kolektivih.

V tovarni BPT so izvolili 47 članov v centralni delavski svet. Izvolili pa so tudi razne komisije, tako da so v centralne organe samoupravljanja vključili več kot 80 ljudi. V celoti v tem podjetju sodeluje okrog 400 zaposlenih oziroma je približno tretjina kolek-

tiva v raznih odborih in pododborih, v samoupravnih organih, komisijah itd. V zadnjem tednu so osnovali tudi sindikalne organizacije za ekonomske enote in tako prilagodili delo te organizacije obstoječi strukturi samoupravnih organov.

Med sindikalnimi in drugimi organizacijami se v zadnjem času opaža zlasti razprava o dolžini mandatne dobe samoupravnih organov po ekonomskih enotah.

VRSTE ZA KRUH

Pred prodajalno kruha na Trgu Svobode ob Blejski cesti je bila vrsta. Toda za Tržič to ni nič posebnega. Ljudje so se s tem sprizajzili. Tako se vsaj zdi, zakaj tam so vedno vrste za kruh, zlasti po 14. uri, ko pridejo delavke iz tovarni in hitijo domov na kosilo. Posamezniki se tudi ureditvijo in z opremo te prodajalne ne strinjajo, češ da ne ustreza sodobnim zahtevam. Menijo, da bi v Tržiču zadostovala samo ena prodajalna

Izkušnje naših kolektivov

Že večkrat bi bili brez dela

ČE NAM NE BI POMAGALA ZNANSTVENO-IZOBRAŽEVALNA SLUŽBA, PRAVIJO V TOVARNI »SAVA« V KRANJU

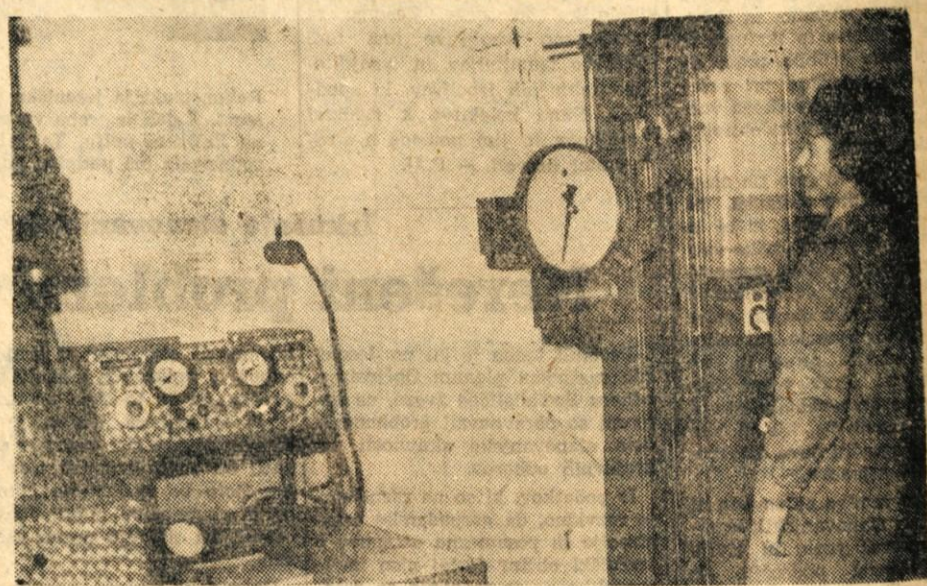
Pred kratkim je dobil pravno osnovo nov znanstveno-raziskovalni organ — GUMARSKI INSTITUT v tovarni gumijevih izdelkov — SAVA v Kranju. Takih služb zelo primanjkuje v naši proizvodnji. Slišijo se pripombe, da za tako delo ni kadra, da si tega ne more privoščiti vsakdo in podobno.

Prav take ugotovitve in pripombe posameznikov so nas napotile v tovarno Sava, kjer smo iskali odgovor na to, koliko taka služba stane in kako se jim obnese. Glavni direktor Drago Dolinšek, glavni inženir Helmut Turzansky in drugi so nam vse to razložili.

Ceprav se uspeh take službe pokaže šele skozi daljšo dobo, imajo že sedaj — na začetku koristi od tega. Dostikrat bi bili že brez dela in bi morali ustaviti stroje, če jim ne bi pomagal Institut. Letos se zelo čutijo določene težave: pomanjkanje deviz za uvoz itd. V Savi to še prav posebno čutijo, ker potrebujejo 500 do 600 različnih vrst surovin, in to v glavnem iz uvoza. In večkrat se zgodi, da ne dobijo tistih, ki bi jih radi. Takrat pa morajo proizvodnjo prilagoditi surovinam, ki jih imajo. To pa ni lahko. Včasih se je treba odločiti za nove artikale, za nov postopek izdelave, za trenutne spremembe postavljenega načrta. A vsega tega ne bi mogli v sami proizvodnji. Potrebno je znanstveno-raziskovalno delo, in to opravlja Institut.

To je v glavnem povedal inž. Turzansky. Direktor Dolinšek je še pojasnil nastanek in mesto te službe. V perspektivi petih — desetih let naj bi to podjetje podvojilo vrednost letnega bruto produkta, kar v številkah pomeni povečanje od sedanjih 10 na okroglo 20 milijard dinarjev letno. To

pa je velik načrt, ki ga je kolektiv sprejel kot osnovni cilj za v prihodnje. In temu cilju so morali organizacijsko prilagoditi vse ostale naloge operativnega in tehničnega vodstva. In sem sodi tudi znanstveno in raziskovalno delo.



Priprave za združitev

Delavska univerza v Skofji Loki, ki je bila ustanovljena leta 1959, ima obsežen delovni program. Omenjena izobraževalna ustanova je organizirala že vrsto tečajev za pridobitev kvalifikacije in visoke kvalifikacije. Njeno delo so ovirali nekateri kadrovske problemi in pomanjkanje lastnih prostorov. S podobnimi težavami se je srečava-

LOŠKI DELAVEC

la tudi Delavska univerza v Zelenikah, ki je organizirala že več predavanj za prosvetne delavce, za mlade komuniste in pripravila druga poljudna predavanja. Usta-

nova je prirejala tudi seminarje za delavske svete, upravne odbore podjetij in seminarje za zdravstvene delavce.

Pred DELAVSKIMI UNIVERZAMI so nedvomno dokaj obširne naloge. Potrebe po tako splošni kakor tudi strokovni in družbenopolitični izobrazbi bodo čedalje večje. Tem zahtevam bodo lažje kos organizacijski trdnosti ustanove. Zato so pričeli tudi v Skofji Loki razmišljati o tem, da bi združili Delavsko univerzo v Skofji Loki in Zelenikah. Do zamisli o tej organizacijski spremembi je delno privedla tudi lanske letošnja združitev občin. Razgovorji o združitvi omenjenih izobraževalnih ustanov so že dokaj dobro napredovali, saj je upravni odbor Delavske univerze v Skofji Loki že sprejel sklep o združitvi, medtem ko se pričakuje, da bo zamisel o združitvi v najkrajšem času potrdil upravni odbor železniške Delavske univerze.

Ta služba se je razvila v sklopu nastajajočih potreb in se že usposobila in uveljavila v konkretnem delu. Pred let je bila še v sklopu pedagoško-raziskovalnega centra. Toda potrebe so silile, da se je znanstveno in raziskovalno delo ločilo od ostale službe za usposabljanje delavcev. Tako je nastal GUMARSKI INSTITUT, ki ima svoj družbeni organ in je ločen od podjetja. Podjetje je samo naročnik določenih uslug, ki jih seveda tudi plača. Lani so za taka dela izplačali tej službi okrog 48 milijonov dinarjev. S tem sredstvi se Institut postopoma urejuje, opremlja in kadrovske usposablja. Zdaj je v vseh laboratorijih zaposleno 36 različnih laborantov, inženirjev, tehnikov in drugega strokovnega osebja. Letos podjetje predvideva še večje izdatke za ta dela. V prihodnjih letih bo Institut kot predvidevalo, dosegel vrednost svojih uslug do

200 milijonov dinarjev letno. Vsi sedanji prostori stare tovarne v središču mesta bodo preurejeni za potrebe Instituta oz. šolskega centra. Ko se bo Institut usposobil, ne bodo nobena artikla več vpeljali v serijsko proizvodnjo brez predhodne temeljite raziskave in študije v ekonomskem in tehnološkem pogledu, dokler ne bo vsa stvar popolnoma dokončana.

»Prav v današnjih težavah, ostri konkurenci na domačem in tujem tržišču, danes, ko sta kvaliteta in količina izdelka usodna za kolektiv, ko mora naše podjetje imeti pred seboj jasno perspektivo, danes si res ne bi mogli zamisliti dela v naši tovarni brez znanstvene in raziskovalne službe.« Tako je dejal med drugim glavni inž. Turzansky.

K. M.

USPOSABLJANJE KADROV

Brodarsko modelarstvo je v zadnjem času na Gorenjskem doseglo precejšen napredek. Zlasti se je razvilo na nekaterih šolah in v brogarskih društvih. Se vedno pa primanjkuje tej dejavnosti inštruktorskega kadra. Prav zato se je odbor Ljudske tehnike Kranj odločil, da bo organiziral petdnevni seminar za inštruktore brodarstva. Seminar bo na šoli za razna stroje v Skofji Loki od devetega do 13. aprila letos. Seminar bodo poselali brogarsko modelarski inštruktorski, ki so že vodili brogarsko modelarstvo v osnovnih organizacijah Ljudske tehnike ter vodje teh krožkov in učitelji tehnične pouka na šolah.

Program seminarja je dokaj obsežen. Vsak tečajnik bo izdelal tudi model motornega čolna in drugo. Tako lahko pričakujemo, da si bodo tečajniki pridobili veliko znanja, da bodo lahko samostojno vodili podobne tečaje po občinah in organizacijah LT na šolah.

Letos za 22 odstotkov več sredstev za osnovno dejavnost šol

Ob pripravah za sprejem družbenega plana in proračuna so bile po vseh naših občinah živahne razprave. Del teh je bil namenjen tudi šolstvu, ki je zadnje čase postalo dokaj aktualno vprašanje. Ponekod so imeli občinski odbori o tem problemu posebne plenume ali pa so sveti za šolstvo seznanili odbornike s problematiko šolstva na sejah ljudskih odborov. Tako je o šolstvu preteklo leto razpravljali tudi Občinski ljudski odbor Skofja Loka in s tem v zvezi sprejel določene sklepe, ki se postopoma že izvajajo.

Letos so se sredstva za osnovno dejavnost šol v skofjelški občini povečala v primerjavi s preteklim letom za približno 22 odstotkov.



Mesnica v Tržiču

Povečanje je bilo mogoče zagotoviti mimo drugega tudi zaradi povečanja proračunskih dohodkov. Tako je letos v občini Skofja Loka namenjenih za osnovno dejavnost šol 196 milijonov 690 tisoč dinarjev. Več milijonov je predvidenih tudi za sofinanciranje izven občine. Za investicije v šol-

stvo je določenih 39 milijonov tisoč dinarjev. Od tega zneska odpade pretežno del na gradnjo osemletke na Trati, nekaj pa tudi kot sofinanciranje gradnje izobraževalnih zavodov izven občine. Za splošno prosveto pa so letos v skofjelški občini namenili 450 milijonov 450 tisoč dinarjev. — R.

Napredovali so

Konference krajevnih organizacij Socialistične zveze v skofjelški občini so še v teku. Kljub temu pa že lahko damo neko splošno oceno. Nedvomno so bile letošnje konference boljše kakor pretekla leta. K temu so pripomogle v znatni meri tudi dobre predhodne priprave, ki so pokazale, da so se krajevne organizacije SZDL letos bolj zavedale pomena in odgovornosti konferenc. Pozitivno je med drugimi namreč tudi to, da konferenčna poročila niso bila ozka, temveč so zajela široko krajevno problematiko. V preteklih letih so bili pogosti primeri, da so se ta poročila pretežno nanašala zgolj na čisto organizacijske stvari, kakor je pobiranje članarine in podobno. Letos pa so bila poročila širša, saj se niso omejevala zgolj na komunalno problematiko in pravem pomenu besede, pač pa so obravnavala tudi kulturno-prosvetno življenje. Obsežnejša poročila so izjavila tudi podobno razpravo, ki je bila ponekod morda le malo preveč usmerjena na posamezno krajevno skupnost. To pa je sicer končno tudi razumljivo.

O potrebah za združitev nekaterih manjših krajevnih organizacij SZDL smo v našem listu že

poročali. Vendar so konference prizadele tudi za večje vključevanje vprašanja negativno stališča. Člani SZDL so menili, da je potrebno, da imajo v svojem kraju neki družbeno-politični organ. Tako utemeljitev je delno podkrepilo tudi pričakovanje, da bi novi občinski statut ukinil oziroma združil nekatere krajevne odbore. Omembe vredno pa je dejstvo, da so po teh manjših krajevnih organizacijah skoraj vsi pobivalci vključeni v Socialistično zvezo.

Prav gotovo so letošnje konference KO SZDL odigrale pomembno vlogo tudi v tem, da so člani Socialistične zveze seznanjeni z vsebino naše nove ustave. Vseprisod so tolmačenje tega vprašanja spremljali z zanimanjem in pozitivno ocenili nove oziroma spremembe, ki jih je ustava prinesla. Ponekod so člani SZDL celo izrazili željo, da morala biti taka predavanja vsaj enkrat. Na splošno pa lahko rečemo, da so letošnje konference krajevnih organizacij SZDL skofjelški občini našle svoje pravo mesto in tako v dobri meri izpolnile svoje poslanstvo. — R.

mali oglasi • mali oglasi

prodam

Prodajno motorno kolo »Horex« - 350 cm. - Adolf Triler, Sem-petrsk 13, Kranj. 1204
Prodajno kravo, ki bo aprila te-letila in eno z mlekom, težki pre-ko 400 kg. - Podbrezje 108, Dup-lje. 1216
Prodajno »Srotar« za mletje žita. - Podbrezje 30, Duplje. 1217
Prodajno kravo v devetem me-secu brejosti. - Suha 20, Kranj. 1218
Prodajno pohištvo za dve spalni-ci in zložljiv kajak. - Terezija Bi-tenc, Kidričeva 17, Kranj. 1219
Prodajno »Primo-NSU« 150 cm, s prevoznimi 3.000 km. - Dam-tudi na ček za pohištvo. - Naslov v oglasnem oddelku. 1220
Prodajno dve stavbni parceli. - Franc Senk, Predoslje 84. 1221
Prodajno radio »Vesna«. - Je-zerska cesta 31, Kranj. 1222

JUGOSLOVANSKA LOTERIJA

Poročilo o zrebanju srečk, ki je bilo dne 25. marca 1962 v Beogra-du

Srečke s končnicami	so zadele dobitek din
0	400
37410	40.400
54140	60.400
68150	80.400
090790	400.400
148010	600.400
31	1.000
41	600
20711	80.000
62731	41.000
63991	40.000
79331	61.000
88141	40.000
2	400
42	80.400
25702	100.400
82992	40.400
03	800
13	600
173	10.000
183	4.000
843	8.000
1613	20.000
01063	80.000
31753	40.000
38843	88.000
43373	200.000
45183	64.000
55793	80.000
72303	60.800
34	600
264	4.000
7394	20.000
35	600
75	600
95	800
09365	80.000
90425	80.000
66	600
76	800
11696	40.000
61896	80.000
77886	60.800
93786	100.000
143346	400.000
364346	600.000
315846	2.000.000
77	1.000
38117	60.000
015847	5.000.000
188917	400.000
28	2.000
68	800
33998	60.000
37188	40.000
19	1.000
45919	61.000
52649	60.000
53329	40.000
68959	80.000
68439	40.000
77809	60.000
044449	400.000
375029	1.000.000

Prodajno tri male kokoši »ever-gle« s petelinom. - Britof 14, Kranj. 1223
Prodajno »NSU-Lambretto« - 175 cm, v odličnem stanju. - Cankarjeva 18, Kranj. 1224
Prodajno skoraj novo kompletno kuhinjsko opremo. - Kranj, Ka-juhova 8. 1225
Prodajno nekaj družin čebel v panjih ali brez. Ogled samo ob nedeljah. Peter Zupan, Zalog 57, Cerklje. 1226
Prodajno »NSU-Primo« 175 cm. Drulovka 38, Kranj. 1227
Prodajno kravo s telefonom ali na izbiro. - Naslov v oglasnem od-delku. 1228
Prodajno čisto seme črne detelje. Angela Koritnik, Klanec štev. 29, Komenda. 1229
Prodajno 200-litrski bakreni boj-ler, grejke na štedilnik. Ponudbe oddati na upravo lista pod »Boj-ler«. 1230
Prodajno bojler. - Naslov v oglasnem oddelku. 1235
V Kranju - na prometni točki - prodajno lokal. - Ponudbe oddati v oglasni oddelk pod »Promet«. 1236
Prodajno moped »Simson«, v do-brem stanju, za 70.000 din. Dam-tudi na ček. - Naslov v oglasnem oddelku. 1237
Več uporabnih pločevinastih so-dov po 200 litrov prodajno. - Sta-novanjska skupnost Skofja Loka. 1239
Prodajno večjo količino škrlitve-ca (ploščice za kritje strehe) - Sta-novanjska skupnost Skofja Loka. 1239

kupim

Kupim že nekoliko rabljeno ce-mentno opeko »fote«. - Naslov v oglasnem oddelku. 1231
Kupim enostanovanjsko novo hi-šo ali stavbno parcelo v bližini Kranja. - Ponudbe oddati pod »Gotovina«. 1240

ostalo

Vpisovanje novincev za šolsko leto 1962-63 na osnovnih šolah »Simon Jenko« in »France Preše-ren« v Kranju bo v nedeljo, dne 1. aprila, od 8. do 12. ure. - Po-drobna navodila so objavljena v obeh šolah. 1161
Tako oddam opremljeno sončno sobo z balkonom dvema solidni-ma moškima osebama. - Kranj, Partizanska 6. 1232
Fant s srednjo izobrazbo, voja-šine prost, išče primerno službo. - Ponudbe poslati v oglasni od-delek. 1233
V Kranju sem izgubil tablico za motorno kolo KR-11-015. - Pro-sim vrniti na postajo Ljudske mi-lice v Kranju. 1234
Cenjene stranke prosimo, da dvignete vse v letu 1961 orisene-čevlje v popravilo v Cevlarski servis Stanovanjske skupnosti Skofja Loka, Kidričeva 2, do 30. 4. 1962. - Po tem roku bomo vsi nedvignjeni popravila razprodali. 1241
Sorejmeno postavljače na ker-lišču. Nastop takoj. - Javiti se vsak dan popoldan na kegljišču. Sejmische 3. 1242
AMD Kranj - sekcija v Zabnici - prireja v okviru občinskega praznika društveno tekmovanje »Lov na lisice«. 1243
Lastnik motornih vozil vabimo, da se tekmovanja udeležijo. Tekmovanje bo v nedeljo, dne 1. aprila 1962 ob 9. uri dopoldan. Tekmovalce prosimo, da se javi-jo ob 8.30 uri pred spomenikom padlih borcev v Zabnici. - Vabi odbor! 1243

ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT • ŠPORT

HRVATSKO SLOVENSKA KEGLJAŠKA LIGA

Grmoščica že prvak

Kljub temu, da je šele polovica ekip v kegljaški ligi najboljših hrvatskih in slovenskih moštev odvrkla zadnje lučaje, je prvak tega tekmovanja že znan. Zagreb-ska Grmoščica ima pred svojo zadnjo preizkušnjo v soboto in nedeljo v Ljubljani tolikšno pred-nost, da ji je naslov prvega zma-govalca te lige že praktično za-gotovljen.

Tak položaj pred zadnjim ko-lom je nastal v glavnem po »za-slugi« ostalih dveh konkurentov za 1. mesto - kranjskega Trigla-va in ljubljanske Ljubljana v

SAH ZA TRETJO KATEGORIJU

Kranj, 25. marca - V Kranju se je začel turnir četrtkategorijev za doseg tretje kategorije. V dru-gem kolu so bili doseženi nasled-nji rezultati: Kemperle : Murovac (odloženo), Jerman : Mezeg (odlo-ženo), Furlan : Todorov 1:0, Pon-grac : Štetinac 1:0, Mali : Cencelj remi, Kokalj : Ravnik (odloženo). Po drugem kolu vodi Alojzija Pangrac z dvema točkama pred Malijem in Furlanom po 1,5 toč-ke itd.

V drugi skupini, ki igra prav ta-ko za osvojitve tretje kategorije, pa so bili večer doseženi nasled-nji rezultati: Gavzoda : Božić 1:0, Stare : Krek 1 : 0, Kodek : Piu-lin (odloženo), Pirč : Rant (odlo-ženo), Striša : Jović (odloženo), Tratnik : Jereb 1:0, Bregar : Vreg (odloženo). Po drugem kolu vodita Tratnik in Kodek vsak po dve točki. - S. F.

predzadnjem kolu ni izkoristila domačega terena in obkralj za-ostala za najboljšimi rezultati. Se slabše so zaključili to prvenstvo Kranjčani, ki so na zagrebških stezah napravili ne le prvo, ampak tudi drugo mesto.

Pred zadnjimi lučaji torej lah-ko že napovemo zmagovalca in drugega na lestvici - Ljubljano. Triglav ostane kandidat za 3. me-sto, vendar bosta o njegovi usodi

odločala še Branik in Ljutomer. Na naslednji dve mesti se bosta verjetno uvrstila Medveščak in Jesenice, medtem ko bodo druga moštva precej zaostala.

Vrstni red pred zadnjim kolom - 4 nastopi: Ljubljana 9, Triglav 14, Medveščak 17, Jesenice 22, Lo-komotiva 23, Varteks 32 itd.; 2 nastopa: Grmoščica 2, Branik 6, Ljutomer 10, Bratisvo 14 slabih točk itd. - L. S.

Po 12. kolu v slovenski nogometni ligi

Kaj res presenečenje?

Ko smo v nedeljo zvedeli, da se je srečanje v SCL med Triglavom in Rudarjem končalo neodločeno, smo v en glas ugotovili: PRESE-NEČENJE! Ko so nam povedali še to, da je obramba »Triglava« v tekmi delovala kot stroj, smo že pomislili: presenečenje ali izvečen nafrt.

Ze dostikrat smo namreč lahko rekli, da imajo Kranjčani boljši del moštva v homogeni obrambi, ki ji je edino vratar šibka točka. Brezar pa je imel v nedeljo - kot pravijo poročila - svoj vratarški dan. Branil je brez napak: in da podkrepimo ta pripovedovanja:

pri prvem голу (2:1) so kranjske-ga vratarja »pokrivali« nasprotni-kovi igralci, ko so le-ti izvajali prosti strel, drugi (2:2) pa je bil neubranljiv.

- Če je bila torej obramba za-služna za remi (beri: uspeh)?

- Če obrambna vrsta pri Trigla-vu že dalj časa igra »prvo violino« in

- če so v njej »pozdravili« ran-ljivo vratarjevo mesto?

potem ta rezultat ni slučajen!

Zanimivo bi bilo povprašati tren-erja Staneta Brezara - ali je bil presenečen nad izidom. Morda bi odgovoril: »Ne tako kot vsa ostala slovenska športna javnost.«

Po neodločenem rezultatu se je »Triglav« povzpela za mesto nav-zgor in imajo toliko točk kot Od-red-Krim, Ilirija in Sobotla. - Na prvem mestu je še vedno (zanes-ljivo) Olimpija iz Ljubljane, s 5 točkami razlike ji sledi mestni ri-val Slovan, temu z 2 točkama raz-like Rudar itd. - J. Zontar

tržni pregled

TRŽNI PREGLED V KRANJU

Rižol 130 do 160 din, ajdova moka 120 din, ješprenj 80 do 130 din, kaša 140 do 150 din, krma za kokoš 45 din, oves 30 din, proso 60 din, krhlj 60 do 100 din za liter, koren-ček 60 din, sir skuta 120 do 160 din, maslo surovo 680 do 720 din, če-bula 160 do 180 din, sladko zelje 100 din, kisel zelje 100 din, sladka repa 15 din, redkev 60 din, orehi celi 300 din, orehova jedra 1200 din, jabolka 60 do 90 din za kg, smetana 20 din za merico, če-sen 5 do 20 din, jajca 23 do 25 din, kokoš 650 do 800 din za komad.

objave

RAZPIS

Okrajno sodišče na Jesenicah razpisuje

delovni mesti 2 strojeopisk z ne-popolno srednjo šolo in obvla-danjem strojeopisa (10-prstni si-stem).

Nastop službe takoj ali po do-govoru. Vse informacije lahko do-bite pisмено, telefonično ali usno pri Okrajnem sodišču na Jese-nicah.

RAZPIS

Iščemo VEČ KNJIGOVODIJ za delo v finančnem sektorju.

Pogoji: Končana srednješolska izobrazba, po možnosti s prakso. Nastop službe takoj ali po dogo-voru.

V globoki žalosti sporočamo vsem sorod-nikom, prijateljem in znancem, žalostno vest, da nas je nenadoma zapustil moj dragi mož, dobri očka, sin, brat, stric in svak

MATO ŠPRAJC
strojnik

Pogreb dragega pokojnika bo v četrtek, dne 29. marca 1962 ob 16. uri na pokopališče v Strazišče pri Kranju izpred hiše žalosti, Delavska 41, Kranj.

Globoko žalujoči: žena Minka, hčerki Milena in Saška, sin Bo-žo in družina Kerstein

Kranj, 28. marca 1962

IZ »PLANIKE« V SAHU, NAKELJČANI PA V NAMIZNEM TENISU

Mladinska aktivna iz tovarne Planika v Kranju in iz Naklega pri Kranju sta napravila načrt srečanj. Glavni cilj tega tekmo-vanja je zbliževanje mladine iz naših kolektivov z mladino na deželi. V tekmovalju predvideva-jo srečanja v športu, sahu, spo-znavanju svojega delovnega me-sta, domačega kraja, v spoznava-nju zgodovinskih značilnosti dolo-čenega kraja in podobno.

Prvo srečanje med obema akti-voma je bilo pretelko nedeljo, 24. marca, v Naklem. V sahu, ki so ga igrali na desetih deskah, so zmagali mladinci iz Planike z re-zultatom 3:7. V namiznem tenisu pa je zmagala mladina iz Nakle-ga z 2:1.

Naslednje tekmovalje bo na igrišču Planike, kjer se bodo po-merili v nogometu. Prav tako bo-do ob prvem tekmovalju preiz-kusili sposobnosti z zračno puško.

V nedeljo spomladanski kros

Atletski klub Triglav iz Kranja bo v nedeljo, 1. aprila, ob 10. uri priredil pri novem centralnem sta-dionu v Kranju spomladanski kros. Zato pozivajo vse osnovne in srednje šole, da bi se učenci in dijaki udeležili tega tekmovanja. Pravico nastopa imajo vsi učenci in učenke ter dijakinje vseh šol s področja kranjske občine.

Tekmovali bodo na naslednjih progah: 400 m bodo teklo učenke do 12. leta, 600 m učenici do 12. le-ta, 600 m učenke do 14. leta, 800 m učenici do 14. leta, 800 m dijakine do 19. leta, 1.000 m dijaki do 16. leta in 2.000 m dijaki do 19. leta.

Tekmovalje se ocenjuje za po-sameznike in ekipo. Ekipo bo do ocenjevali na ta način, da bodo sešeli točke po osvojenih mestih v posameznih disciplinah, v kate-rih pa morajo nastopati najmanj 4 tekmovalci. Vsi tekmovalci se bo-do lahko prijavili eno uro pred pričetkom tekmovanja na kranj-skem kopališču. - M. Z.

Srečanje s severno steno Eigerja

Jutri, 29. marca, bo predaval v Kranju alpinist Toni Hiebler. Predavatelj je 32-letni Monakov-čan, publicist, urednik planinske-ga časopisa ter kandidat za bodočo nemško himalajsko odpravo.

Z diapozitivi bo pokazal najbolj zanimive plezalne prizore, razgle-de s področja Dolomitov, ki jih bodo poslušalecni še predelali zemljevidi. Govoril bo tudi o svo-ih poledih na sodobno reševanje alpinističnih problemov v najte-žavnih stenah.

V drugem delu predavanja bo pokazal trening plezalcev za drzno in tvegano preplezanje severne stene Eigerja pozimi. Za trening so preplezali ledeno steno Ortlerja in Lyskamma. Za preizkušnjo ovr-me pa so preplezali pozimi 10 km dolgi greben Karwendla.

Ze v klasični dobi alpinizma se je povzpela na Eiger Angela Ba-rrington. Pozumne angleške alpinis-te, ki so osvajali švicarske nedo-taknjene vrhove, je vodila misel: »Kjer je volja, tam je pot!« Da-nastnemu plezalcu pa ne gre več za »pot« v poletnem času, amok

za smeri in premagovanje sten pozimi. Taki podvigi so kočljivi, tvegani, toda brez dejanj ni alpi-nizma. V človeku je neukrotljiva želja po iskanju in spoznavanju tistega, kar še ni premagano.

S filmom bo prikazal prvi zim-ski vzpon v Eigerjevi steni. Ta stena je terjala doslej že 18 žrtev. V naši planinski zgodovini se da primerjati z njo le tragedija v steni Spika v maju 1952. Takrat je vihar usonobil 5 življenj mladih plezalcev, ki tehnično in fizično niso vzdržali.

Hiebler bo v filmu prikazal, ka-ko je potekal sedemdesetletni vzpon (šestkrat je bivakiral v steni) po-zimi v severni steni Eigerja. Ta izvirni film je predelal na festivalu mednarodnega gornštva v Trenti nad Gardskim jezerom v Italiji l. 1961 prvo nagrado.

Hieblerjev zimski vzpon je spremljala truma novinarjev, ki-nooperaterjev in 20 helikopterjev. Pri predavanju bosta sodelovala tudi naša himalajca Anta Mehkota in Aleš Kunaver kot prevajal-ca. - J. S.

Hammond Innes:

29

Sinji led

Na drugi strani otoka bi potem verjetno našel kakšno ribiško ladjo, ki bi me prepeljala čez Fensford do Halfika na kopnem, od tod bi se pa lahko izgubil v hribe, dokler se vse to preganjanje in kričanje ne bi poleglo.

»Ali pa bi lahko zaustavil katerega od parnikov, ki plujejo do Sognefjorda, je pripomnila Jill. »Ti vedno jemljejo potnike s čol-nov, če jih pokličejo.«

»Lepo« sem dejal. »Pa odplujmo v Austerheim. Če so naša razmišljanja točna, bi morali srečati pravzaprav naše potapljače na njihovem povratku na delo semkaj.«

Kmalu se je dvignil veter in megla ke je umaknila svetlim sončnim žarkom. Toda od potapljačev nismo videli nobenega sledu. Niti niso bili v Austerheimu niti nismo našli nobenega drugega znaka o njih v katerem obalnih zalivov. Le z odporom smo se zopet vrnili.

Na povratku v Bovaaen Hval se je zgodilo nekaj, kar me je zelo nepričakovano spravilo iz ravnotežja. Pravkar nam je izginj z vida Austerheim. Odšel sem do kajute, da bi pripravil za posadko pilačo. Toda še pred vrati sem se ustavil. Niso bila prav zaprta in skozi špranjo sem lahko videl, kako sedita Jill in Curtis tesno drug ob drugem. Jill je imela oči vlažne od solz. Curtis je držal v roki uro - tisto zlato uro, ki sem jo videl pri njem, ko je prvič stopil na ladjo. »Zelo žal mi je,« je dejal. »Moral bi vam jo bil že prej izročiti. Toda nisem bil popolnoma prepričan, da je mrtve. Zdal sem prepričan. Tu go imate -« položil je zlato uro v njene roke. »Bila je ura njegovega očeta. Ko mi jo je izročil, je bil vaš naslov zadaj pod pokrovom. Po neumnosti pa sem takrat na to ned-nem čolnu pokrov odgnal in papirček z vašim naslovom je odnesel veter v vodo. Ostala je samo vaša slika. Zato sem vas tudi takoj spoznal.«

Trdno je držala uro. »In vi - vi ste naju srečali takrat v Bergenu? Ali ne?«

»Da.«

»Takrat sem ga poslednjič videla.« Obrnila se je in tiho jokala.

»Ko vam jo je izročil - je priložil tedaj kako sporočilo?«

»Da,« je odgovoril Curtis. »Verz Ruperta Brooka...«

Tedaj sem se tiho obrnil in se vrnil na palubo. Zakaj je jokala? Ali ga je še vedno ljubila? Od Carterja sem prevzel krmilo. Hotel sem se rešiti misli, da še vedno ljubi Farnella...

Ko smo prispeli do kitolovske postaje, je bilo že poldne. Ob pomolu sta bili privežani dve kitolovki. In ko smo se še mi prive-zali, so že ropotal škripci in cvileli vrvi. Mogočni kit je z repom naprej drsel na ploščadi. Za trenutek smo zastali in gledali ta pri-zor. Ko so škripci utihnili, je ogromna žival pokrivala vso dolžino ploščadi. V naslednjem trenutku se je pol ducata z velikimi noži oboroženih mož lotilo dela. Pod čeljustjo so mu na obeh straneh odrezali viseče ustnice in nato pritrčili zanje velike kljube. Potem se je pričelo razkosavanje maščobe; ko so možje rezali mast, so ta-koj divžali tudi odrezane kose. Tako so izrezali maščobo vse do me-sa vzdolž hrbtnice. Potem so kljube ponovno pritrčili in kita toliko obrnili, da so lahko prišli do sivobebe trebušne strani, kjer so nadaljevali svoje delo.

Ko smo tako opazovali delo, je prišel k nam Kielland. Na sebi je imel visoke ribiške škornje in staro srajco. »Ah, ste zopet tu, ali ne?« Zaklical je možem svoja navodila in potem dejal: »Šlišal sem, da je tisti Schreuder skočil v vodo. Tudi vi ga najbrž niste našli, ali ne?«

»Ne,« sem dejal. Delavci so medtem dalje naglo obdelavali kita. Zdaj so rezali meso v velikih kosih, ga polagali na transportne vozičke in ga vozili v skladišča. »Kje je Jorgensen?« sem vprašal.

»Z ladjo za prevoz mesa se je odpeljal v Bergen.« Kielland je klical toliko vedrine, da smo nehoti pomislili, kako vesel je, ker se je vsaj za nekaj časa zopet rešil svojega direktorja.

»In Lovaaen?«

Smehljaj se je in pomežiknil. »On je samemu sebi odveč.«

»In kako je s Schreuderjevo zapuščino?« sem vprašal. »Kaj se je zgodilo z njo?«

»Kapitan Lovaaen je vse predal Jorgensenu, da bi jo on dalje izročil policiji.«

»Ali ste videli, kaj vse je bilo v tej zapuščini? So bili med drugim tudi sivi vzorci rudnin?«

Dvignil je obrvi. »To je bil torej razlog, zakaj ste se vi vsi tako zanimali za Schreuderja, ali ne?« je vprašal. »Kaj je bilo v rudnin: zlato, srebro ali kaj drugega dragocenega?«

»Da,« sem dejal, »nekaj dragocenega.«

Ni torej čudno, da je Jorgensen tako vrat na nos odgovoril v Bergen. Koščke rudnin bo z letalom poslal v laboratorije D. N. S. in bo naikasneje v 24 urah izvedel, kar vem jaz.

»Pojdem zopet na ladjo,« je dejala Jill. »Ne morem - ne morem tega več vzdržati.« Z robčkom si je tiščala nos.

»Toda, prosim vas - saj boste kosili z mojo ženo in z menoj?« je dejal Kielland. »Vse je pripravljeno. Sai sem vas vendar pri-čakoval. In molji ženi tudi ne boste privarili takšnega razočaranja, ali ne? Je prav posebno naklonjena Angležem.« Stresel me je za roko. »Mi tukaj zunaj na otokih smo vsi zelo naklonjeni Angležem. Sai smo se vendar vedno dobro razumeli? Ali ne? Mi smo ribiči in mornarji kot tudi ljudje tam pri vas. Naj bo vojna ali mir, vedno smo vpreženi v isti voz. Torej boste ostali pri kosilu, ali ne?«

»Zelo prijazno za vas,« sem dejal.

»Nikakor, dragi moj, nikakor. Razen tega imamo na raznolago tudi postelje, če ste se morebiti življenja na ladji že naveličali. Pridite, naipreji bomo zvrnili kak kozarek, ali ne? Pred kosilom vedno nekaj popijemo.«

Smejal se je in prikal Jill, ki si je še vedno držala robček pred nos. »Gospa Gansert očito ne more prenašati tega duha, ali ne? Toda nam prija. Jaz vonjam v tem denar. To vedno pravim ljudem, da tole diši po denarju. Počistite si tega kita tukaj. Pravkar sem ga zmeril - 73 čevljev. To je približno 70 ton. Po kolčini olja in maščobe je vreden več kot tisoč funtov in še enkrat toliko je vredno njegovo meso. Zato imam rad tak duh.«

Potrebil je Jill po roki. »Moja žena vedno pravi, da diši po novi obleki. Vsakikrat, kadar prinležejo semkaj kita dališega od 70 čevljev, ji obljubim novo obleko, zato ima zdaj tudi ona rada ta duh. Pridite torej, stopimo v hišo in zalijmo to.«

Po poti, potroseni s penelom, nas je peljal do bisarne. Za pi-sarniškim poslopjem je stala nizka stanovanjska hiša. Ujel sem Jillin nosled, ko smo vstopili. Komaj je zadrževala smeh.

Peljali so nas v zelo okusno urejeno vežo, kamor je prišla tudi gospa Kielland. In nien mož nam je kar tam natočil velike kozarce konjaka. Bila je živahna žena z bliskajočimi očmi in tako elegantna, da je pomenila na tej od sveta odrezani kitolovski postaji izredno prijetno presenečenje. Kielland nas je predstavil, pri čemer je Jill morala pojasniti, da ni moja žena.

KANJARJEVCI

»Kam bomo prišli, kam nas bo pripeljalo, ko povsod počenjamo taka zverstva?«

Tudi med požigalci in pobijalci so bili taki, ki se niso strinjali s tem početjem, toda Hitlerjev fašistični stroj ni vpraševal posameznikov.

Vsa preživela vas je žalovala za padlimi. Vse je bilo zgorelo, da ženske niso imele niti črnih rut, ki bi jih rade nosile zaradi mrtvih. Bolečina je bila zato tembolj globoko v srcih.

Padlo je 41 Dražgošanov, od tega dve ženski: mati Marija Solar in hčerka, triletni otrok Rezika. Udarili so po moških, da bi se maščevali njihovu rodu s tem, da bi ga uničili.

Za take podvige so bili odlikovani vsi nemški vojaki in policisti, ki so sodelovali v tem boju. To dokazuje dokument:

Befehl des Bdo. Alpenland — Befst. Veldes I a/II von 13. II. 1943, ko govori o »Infanteriesturmabzeichen«. Tako priznanje dobe tudi tisti smučarji — »Schiestreifenabteilung«, ki so sodelovali pri napadu na Mošenjski planini, 13. januarja.

Ta dokument govori o dvojem:

— da so ubili 52 banditov, kar je mišljeno za Dražgoše, da so na Mošenjski planini napadli smučarski oddelki. Kar pa je pri tem najvažnejše, je dejstvo, da so s tem, čeravno šele 1943. leta, priznali, kako huda borba je bila tedaj. Prav iz teh razlogov so takoj po »Dražgošah« in »Mošenjski« skrivali vse podatke. Tistih 52 padlih ni bilo iz partizanskih vrst. Tudi ta številka je lažna. In ne le to. Kar računajmo. Domačinov so ubili 41 in jih ne moremo imenovati niti talce. Bili so žrtve podivjanosti in narejenega zmagoslavja. Tej številki dodajmo 8 partizanov pa dobimo vseh skupaj 49. Nekaj večjo številko so postavili verjetno zato, da bi laže opravičili svoje velike žrtve in ogromne angažirane sile. Kamorkoli človek pogleda po dokumentih, so povsod o tem silno molčeči. Niti v »Karawankenbote«, ki je izhajal v Kranju, niso v teh dneh imeli kaj napisati o tem. Niti besedice ne. In prav to je najmočnejši dokaz o tem, da so bili dejansko na vsej črti tepeni. Za Mošenjsko planino navajajo posebej, da je padlo 13 banditov (Zbornik dok. VI. knjiga 2), zato niso všteti v tistih 52.

Najzgovornejši je ime »Grosseinsatz«, ki so ga dali sami (Zbornik dok. VI. knjiga 2, str. 342). Tako ime so dobile samo večje akcije, bolj podobne ofenzivam kot hajkam. Pravo tezo »Dražgoš« in dogodkov pred njimi ter po njih pa dobimo, če zvemo, da je prav to prekrižalo njihove preseljevalne načrte, predvsem pa pomiritev dežele in njeno priključitev k »Velikemu Rajhu«. Gorenjska se je preko Dražgoš in decembrske vstaje krvavo uprla nadaljnji germanizaciji in Hitlerjevemu povelju o pomembnem pokrajine.

Med bojem in takoj po njem je bilo govora o 1200 padlih Nemcih. Ta številka je kljub bitki, kakršne dotlej ni bilo na Slovenskem, pretirana. Tedaj je bilo govora o marsičem resničnem in neresničnem. Vendar pa je ta bitka mejnik, ogromna plamenica, ki ni pomembna in svetla samo za Gorenjsko, temveč presega svoje meje in čas. Zanimivo je tudi, da je z druge strani takratni Gorenjski štab cenil nemške sile na 2 do 3 tisoč mož. Po navedenih številkah bataljonov je to občutno premalo, čeprav bi prejšnjo oceno 8000 mož, zmanjšali za polovico. Se vedno je odnos 10:1. Se vedno več kot preveč. Po vseh vojaških ali kakršnihkoli pravilih.

Na kranjskem pokopališču so takrat pokopavali samo tiste padle, ki so pripadali stalnim posadkam tukajšnjih okupacijskih enot. Teh je bilo okoli 45. Živi pa so še ljudje, ki vedo povedati, da so pobite in zmržnjene Nemce iz Dražgoš vozili tudi v Gradec, kjer so jih sežigali v krematoriju.

Zalosten zaključek smučarske sezone

PO TOČI ZVONITI JE PREPOZNO

Kaj pravi državni reprezentant v alpskih disciplinah Janez Šumi o smučarskih dogodkih v pretekli sezoni?

Pri nas (beri: na Gorenjskem) smo imeli kaj malo snega, da bi lahko razen v Kranjski gori in še morda na Krvavcu organizirali večje smučarske prireditve. Letošnja smučarska sezona je pravzaprav že za nami. Na sporedu bodo le še nekatera medklubna tekmovanja, kot na primer za Zelenici in podobno.

V tujini je na vrsti še Cervinia in Etna. Toda malo verjetno, da se bodo naši alpski tekmovalci udeležili teh tekmovanj, ker dobro poznamo razmere v našem smučarskem športu, ne da bi jih tu še posebej omenjali. Toda vseeno se spomnimo Zakopanov in drugih podobnih prireditev. Koliko je bilo že napisanega o tem! Toda vedno prepozno opozarjamo na probleme... Tokrat bomo posredovali nekaj misli o letošnjem našem najboljšem alpskem tekmovalcu JANEZU ŠUMIJU, članu kranjskega »Triglava«. Skozi njegove probleme, si bomo lahko ustvarili dokaj popolno sliko o našem smučarskem športu.

»USTRAŠIL SEM SE...

Kako je pravzaprav Janez Šumi začel s smučanjem. Rekli boste, da tako kot ostali. Dobil je smuč, nekdo ga je za ta šport navdušil in začelo se je... No, bilo je nekaj podobnega. Pri Šumijevih so imeli mesarijo. In neki mesar, ki je pri njih delal, mu je prinesel tudi prve smuči. Konec je mu jih je kupila tudi mama.

Janez se ni začel takoj ukvarjati s smučarstvom. Dostojno je najprej zastopal barve kranjskega namiznega tenisa, bil je dober nogometaš, igral je tudi tenis. Sam je povedal o tem takole:

»Z Gramatškem in Jankovičem smo skupaj igrali namizni tenis. Oba tekmovalca sta v svojem najboljšem letu umrla in ostal sem sam. Ustrašil sem se, da se tudi z menoj ne bi zgodilo kaj podobnega. Odločil sem se za smučanje.« Janez takrat gotovo ni pomislil, da je alpsko smučanje bolj nevarno kot namizni tenis.

PRED 11 LETI MLADINSKI PRVAK SLOVENIJE

Za Šumija bi lahko rekli: prišel, videl in zmagal. Podobno je bilo pred 11 leti, ko je nastopil prvič za klubske barve (takrat še Udarnik). V Podkorenu je bilo mladinsko prvenstvo Slovenije: pri mlajših mladincih je osvojil prvo mesto v smuku. Kasneje je bil še petkrat mladinski prvak Slovenije v alpskih disciplinah. Na člansko listo med prvake pa se je Janez Šumi vpisal predlanskim, ko je osvojil najvišji naslov v veleslalomu.

V tujini je Janez prvič nastopil v Avstriji na mednarodnem mladinskem troboju Videm-Koroška-Slovenija. Med največje svoje uspehe v tujini Janez prišteva 28. mesto leta 1959 na tekmovanju za Kandahar. Tam je nastopila vsa svetovna elita. Drugi večji mednarodni uspeh pa je v tej sezoni 13. mesto v smuku na tekmovanju v Salzbachu.

POGOJI, POGOJI

Pod kakšnimi pogoji pa je Janez dosegel takšne uspehe. Kaj so mu nudili, da je to dosegel? Ali bi morda še več? Odgovor na to vprašanje pa je rakava rana našega smučarskega športa. Pa naj Janez o tem kar sam pove:

»Za državno ali slovensko reprezentanco tekmujem že od leta 1957. Od tedaj sem malokrat nastopil za klubske barve. Do letos si je gotovo vsak laik mislil, koliko dobimo. Ne bo odveč, če vam povem, da je vse, kar sem dobil od Smučarske zveze Jugoslavije ali Slovenije par kombinacijskih smuč, ko sem lani osvojil naslov državnega prvaka v smuku. Povsod tekmujem s svojo opremo. V ilustracijo vam omenjam, da lesene dobre tekmovalne smuči veljajo 45.000 dinarjev, pa tudi več. Kje je pa ostala oprema — hlače, čelada, očala itd. Vzemimo samo primer, da stane oprema za smučarja-turista okoli 100.000 dinarjev, potem je za tekmovalca še najmanj petkrat dražja. Zgubljena časa sploh ne omenjam. Na obeh zvezah so mi obljubili, da bom dobil vse stroške povrnjene. Toda kaj hočemo, pri nas vse ostane tako in tako samo pri obljubah. Edina sreča je še v tem, da imajo pri podjetjih, kjer sem delal in kjer trenutno delam, toliko razumevanja, da so mi dali nagrado, če ne, ne vem, kako bi bilo. Po pravici povem, da človek zgubi ob takih pogojih veselje do vsega.«

»NESREČNA« OBLEKA

»Pravzaprav mi že vse skupaj preseda, ko je vedno nekaj o tem v časopisu.« je nadaljeval Janez najin pogovor.

Letos je svetovno prvenstvo v alpskih disciplinah, ki bi moralo biti februarja v Chamonixu v Franciji, iz znanih razlogov odpadlo. Edino, kar so za Janeza in ostale tekmovalce naredili, je to, da so mu sešili obleko krojeno po njem. Ko je bilo znano, da svetovnega prvenstva ne bo, je prišel »ukaz«: obleko vrnite. To je bilo še pred letošnjim državnim prvenstvom. Toda Janez se je temu uprl. Obleke ni hotel vrniti iz principa, ker mu niso poravnali stroškov, kot so obljubili. Zaradi tega (drugi tekmovalci so namreč obleke vrnili) kmalu ne bi nastopil na državnem prvenstvu in kasneje se je to tudi res zgodilo, ko Šumi ni odpotoval za našo reprezentanco na tekmovanje za Kandahar. Na Zvezi še vedno vztrajajo, da mora obleko vrniti. Pri tem pa niti ne pomislijo, koliko hlače je že Janez strgal na različnih tekmovanjih, koliko je zlomil smuč, uničil čevlje in kakšni nevarnosti je vedno izpostavljen,

ko tekmuje. Kaže, da jim je na zvezi več za eno obleko, kot za dobrega športnika. Šumi je temu dodal še tole:

Obleke, ki so jih vrnili nekateri tekmovalci, jih je Smučarska zveza Jugoslavije že dala naprej, in sicer nekim manj znanim srbskim mladincem. Naši najboljši mladinci Boškin, Guček in drugi pa so na mednarodnem mladinskem prvenstvu na Jahorini nastopili najslabše in neenotno oblačeni.«

KAKO TRENIRAJO V TUJINI IN KAKO NAJ BI PRI NAS!

To pot naj povemo za sovjetske tekmovalce: Ti so pravzaprav vsi skozi na pripravah, dokler ne pridejo na tekmovanje v Evropo. Trenirajo na Alma Ati na Kavkazu. Vsak mesec so po 14 dni na snegu, teden dni gojijo atletiko in teden dni igre z žogo, plavanje in druge dopolnilne športe. Francozi so letos s treningom pre-



Janez Šumi, državni reprezentant v alpskih disciplinah, je zaposlen kot obratni električar pri »Gorenjskem tisku«. Fotoreporter ga tokrat ni »ujel« na belih poljanah, ampak pri delu v delavnici.

Se to: Tik pred državnim prvenstvom se je Janez Šumi v Kranjski gori na treningu težje ponesrečil. Za poškodbo ni dobil ničesar. Edina sreča je ta, da se mu je rana sedaj lepo zacelila. Lahko pa bi bilo to zanj usodno. Zapičil si je namreč kol od slalom zastavice v prsni koš. Janez Jenc ko je na istem — že več kot leto dni ima nogo pokvarjeno. Zaradi idealizma do športa je skupil vse to!

SE NE VE...

Ali bo Janez še tekmoval ali ne, to tudi sam ni vedel povedati. Vselej do smučarskega športa ga žene k temu. Toda če bodo pogoji nevdružni, potem bo takoj prenehal. Se ena njegova izjava:

»Po pravici vam povem, da me je večkrat sram, pa ne samo mene, vse nas Jugoslovane, ko odpotujemo na to ali ono tekmovanje v tujino. Naše življenje je nemogoče. Za primer naj navedem, da smo za trening v Cerviniji dobili vsak le po 500 lir. Ne mislim, da bi razsipavali. Toda v družbi s kakim tujim tekmovalcem bi pa radi posedeli in izvedeli, kaj koristnega. Toda to nam je že v žali onemogočeno. Druga nam ne preostane, kot da si ogledujemo izložbe in smo zaprti vsak v svoji sobi, ker stanujemo.«

Naročnikom Glasa sporočamo, da bo letošnje nagradno žrebanje sredi maja. Preloženo je bilo zaradi tehničnih ovir. Uprava Glasa.

Doslej največje žrebanje za naše naročnike

Dva mopeda, televizijski sprejemnik, dva radijska sprejemnika in drugi bogati dobitki

Dobitki so lahko vaši, če boste pravočasno poravnali vsaj polletno naročnino

Seveda pa bodo tudi tokrat imeli več možnosti tisti, ki bodo plačali naročnino za vse leto in tisti, ki so že dlje naročniki

Naročnino poravnajte najkasneje do 5. maja 1962

BODICE

Boli ko opazujem naše nadobudne šolarje, bolj me ima, da bi jim izpralil hlače. Ste jih že kdaj opazovali, kako se obnašajo na poti iz šole domov? Človek rad zatisne eno oko, če je otrok vesel in razigran, če pa počne neumnosti, je pa konec potrpljenja. Oglejmo si nekaj slik, ali katerih bi se morali učitelji nekoliko zamisliti.

● Pred nekaj dnevi so otroci s Planine spuščali kot otroška glava velike kamne čez škarpe na cesti, ki pelje od Klavnice v Kranju proti Čirčam. Potlej so se imenitno zabavali, ko so z vrhne vršine gledali na cesto avtomobile, motoriste in kolesarje, ki so med hmenjem vozili slalom. Otroci obiskujejo šolo »Staneta Zagarja«.

● Preteklo soboto popoldne je neki avtomobil, ki je peljal čez

Predolje pri Kranju, na vsem lepem padel v zasled. Otroci iz 1. ali večjemu iz 2. razreda, ki so se vračali od popoldanske pouka, so ga napadli s kepami. Kdo bi poravnal škodo, če bi ta ali oni razbil avtomobilu kolo?

● Pretekli petek popoldne so otroci s čunjo zamašili izpušno cev parkiranega avtomobila. Lastnik avtomobila je izgubil precej časa, preden je odkril »okevar« na motorju. In otroci? V gruči so se zbrali okrog avtomobila, asistiral vozniku, ki je iskal napako, in se muzali.

● Vzdolž pročelja gimnazije v Kranju je cvetlični nasad. Trenutno je ni urejen, saj vreme ni posebej primerno. Ko pa bo greda pred stavbo urejena, pa menda čakajo (pa tudi učenci osnovne šole), ne bodo pustili, da bi cvetje v miru rastle. Mnogi šolarji, ki pripadajo preho Trga revolucije, preprosto prečkajo cesto in še cvetlično gredo, namesto da bi šli po nekaj metrov dljši poti okrog nasada. Tako so si sčasoma utrlji kar lepe stezice

mimo okrasnih grmov. Radoveden sem, če bodo bližnjico opustili, ko bo nasad urejen.

Pa še marsikaj bi lahko očital, vendar naj to zadostuje.

● No, zdaj pa še kaj drugega. Mimogrede bi rad opozoril lastnika motornega kolesa BMW s številko preizkušnja 3-228, da bi se ob priložnosti pozanimal za prometne znake, če je pozabil čemu služijo. Drugič pa naj ne parkira v Prečni ulici v Kranju. Ta je za promet zaprta!

● Kaj menite, koliko časa je potrebovala poštna kočija pred sto in več leti za pot od Kranja do Dunaja? No, takole mislim. Če je kočijaž dobro znal konje in če so jih še pogosto menjavali, potem menda niso rabili do Dunaja dva dni. Zdaj pa še povejte, koliko časa potrebuje poštna pošiljka od Zebnice do Kranja. Razdalja je nekoliko manjša kot do Dunaja. — Pismo, ki naj bi prispelo v Kranj, je bilo oddano na pošti v Zebnici 13. marca letos. Ta datum nosi tudi poštni žig. Kie je pismo potem potovalo, pa res ne vem. Samo to vem, da je prispelo do naslovljenca 26. marca. To se pravi: za teh nekaj kilometrov je potrebovalo celih 13 dni! Pa veste zaka? Vračevalne bi delal, da z to, ker je bilo oddano na pošto 13. Nesrečna številka! Naj bo tako ali drugače — jaz sem za to, da vrnemo spet poštno kočijo. Do takrat pa vas pozdravlja

V NAJEM VZAMEMO SKLADIŠČNE PROSTORE V NEPOSREDNI BLIZINI KRANJA. V POŠTEV PRIDEJO SUHI PROSTORI PREKO 200 KVADRATNIH METROV POVRŠINE. EVENTUELNA MOŽNOST POZNEJSEGA ODKUPA. PONUDBE POSLITE POD ŠIFRO »TAKOJ VSELJIVO« NA OGLASNI ODDELEK »GLASA«.